

Nr. 4-6 (997-999)
APRILIE-IUNIE 2026

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Medicus

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

Editorial

**Prim-prorector
Olga CERNETCHI,
prorector pentru activitate
didactică și management
academic, dr. hab. șt. med.,
profesor universitar**

Distinși colegi, dragii beneficiari de studii!

Fiecare vară marchează pentru Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” încheierea unui capitol și începutul altuia. După absolvirea Promoției 2026, ne îndreptăm cu încredere spre o nouă etapă – admiterea la studii și întâlnirea cu viitorii membri ai comunității noastre academice. Este perioada în care vocația întâlnește oportunitatea, iar tinerii care aleg medicina și farmacia fac primul pas spre o profesie dedicată oamenilor.

Procesul de admitere nu este o etapă de moment, ci efortul comun al reprezentanților comunității universitare care au participat activ, atât în campania națională „Învăț în Moldova”, cât și la campania instituțională „Eu sunt promotorul USMF „Nicolae Testemițanu”.

Prin programele de studii, infrastructura modernă, cadrele didactice cu experiență și oportunitățile de dezvoltare academică, științifică și profesională, Universitatea este un centru de excelență a învățământului

superior medical din Europa de Est, ce oferă studenților autohtoni și celor internaționali un mediu în care aspirațiile devin competențe și performanțe.

Și în acest an instituția a continuat procesul de dezvoltare a ofertei educaționale, obținând autorizarea unor programe noi de studii de licență – Asistență medicală stomatologică și Cosmetică medicală și tehnologia produsului cosmetic, precum și a programului de master Promovarea și protecția sănătății, și inițiind procedurile de acreditare ale unor programe de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare. Programul Optometrie se remarcă și prin evaluarea externă internațională de către European Council of Optometry and Optics (realizată în anul 2026), confirmând alinierea acestuia la standardele europene de formare profesională.

Un alt obiectiv atins de Universitate a fost elaborarea și aprobarea standardelor de calificare pentru toate programele de studii și înscrierea acestora în Registrul Național al Calificărilor, asigurând corelarea rezultatelor învățării cu cerințele Cadrului Național

al Calificărilor și ale Cadrului European al Calificărilor, precum și cu necesitățile actuale ale sistemului de sănătate și ale pieței muncii.

În fața tuturor acestor transformări și oportunități, USMF „Nicolae Testemițanu” continuă să fie mai mult decât o instituție de învățământ superior. Aici, valorile academice tradiționale se îmbină perfect cu inovația tehnologică, iar succesul fiecărui student este susținut pas cu pas de întreaga comunitate universitară, inclusiv prin implicarea activă a Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină.

Dialogul permanent, spiritul de echipă și suportul reciproc transformă anii de studiu într-o experiență definitorie, oferind fiecărui viitor medic nu doar cunoștințe de top, ci și sentimentul autentic de apartenență la o mare familie.

Urăm mult succes candidaților la studii în alegerea pe care o fac și îi asigurăm că la USMF „Nicolae Testemițanu” vor găsi mediul perfect pentru a-și transforma vocația în performanță.

Promoția 2026 a USMF „Nicolae Testemițanu” a depus Jurământul medicului și farmacistului

Data de 16 iunie 2026 a fost ziua ce a vibrat sub semnul excelenței, al speranței și al împlinirii marcând un parcurs academic definit prin dăruire, responsabilitate și muncă asiduă. Cei 966 de absolvenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Promoția 2026, au depus solemn Jurământul medicului și al farmacistului – simbol al trecerii de la anii de studii universitare la asumarea unei misiuni profesionale nobile, în care cunoștințele acumulate se vor transforma în responsabilitate pentru viața și sănătatea oamenilor.

La ceremonie a participat ministrul sănătății Emil Ceban, care a subliniat că Republica Moldova are nevoie de profesioniști dedicați, iar absolvenții USMF „Nicolae Testemițanu” reprezintă una dintre cele mai valoroase investiții în viitorul țării. Oficialul a evidențiat rolul esențial pe care tinerii specialiști îl vor avea în consolidarea și modernizarea sistemului de sănătate, menționând că medicii și farmaciștii lucrează nu doar cu diagnostice și tratamente, ci și cu încrederea, speranțele și nevoile oamenilor. „Ministerul Sănătății privește cu încredere către noua generație de specialiști. Sunteți generația care va contribui la modernizarea și consolidarea sistemului de sănătate, la introducerea inovațiilor medicale și la construirea unor servicii mai eficiente și mai apropiate de nevoile oamenilor”, a menționat ministrul Ceban.

Prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică și management academic la USMF „Nicolae Testemițanu”, a mulțumit absolvenților și părinților acestora pentru că au ales USMF „Nicolae Testemițanu” – instituție dedicată educației, cercetării și asistenței medicale, ce contribuie semnificativ la promovarea sănătății publice și la îmbunătățirea calității vieții oamenilor din țara noastră și din întreaga lume. Domnia sa a accentuat că ziua depunerii Jurământului reprezintă momentul cel mai așteptat spre care tinerii au tins pe parcursul tuturor anilor de studii. Totodată, a evidențiat că acest eveniment marchează începutul unui nou drum profesional, plin de oportunități și provocări, în care succesul obținut devine fundamentul viitoarelor realizări. „Absolvenții Universității au pregătirea necesară pentru a fi buni specialiști precum și capacitatea de a se afirma și de a reuși în viață. Sunteți generația care a demonstrat responsabilitate și spirit civic, implicându-vă în combaterea pandemiei COVID-19 prin organizarea celor trei maratoane de vaccinare și participând la campanii de voluntariat pentru imunizarea populației, realizate în cadrul proiectelor derulate în parteneriat cu Organizația Mondială a Sănătății. Prin perseverența demonstrată, examenele susținute cu succes, cunoștințele și experiența acumulate în anii de facultate, ne oferiți astăzi, încă o dată, motive de mândrie pentru Alma Mater și pentru țara noastră. Privim cu încredere spre viitor, iar succesul vostru reprezintă o contribuție valoroasă la dezvoltarea societății și a sistemului de sănătate”, a declarat prim-prorectorul.

„Profesia pe care ați ales-o vă oferă privilegiul de a fi alături de oameni în cele mai fragile clipe ale vieții lor. În astfel de momente, competența vă va deschide ușa, dar onenia va rămâne în inimile lor. În această perioadă a tehnologiilor și a inteligenței artificiale, lumea se schimbă profund, medicina inclusiv. Acestea ne pot ajuta să găsim răspunsuri mai rapide și să luăm decizii mai bine informate, însă nici cea mai avansată tehnologie nu va putea înlocui privirea care inspiră încredere, mâna care oferă sprijin sau înțelepciunea care știe să asculte înainte de a vorbi. Vă încurajez să aveți visuri

stomatolog, o profesie nobilă ce va inspira și generațiile viitoare.

În numele Promoției 2026, a vorbit Victoria Cîrpac, absolventă a programului de studii Medicină, care a transmis un mesaj de recunoștință comunității academice: „Am venit la Universitate cu întrebări și temeri, iar acum plecăm cu certitudinea că am reușit. Această transformare a fost posibilă datorită profesorilor care ne-au călăuzit cu răbdare. Ei ne-au oferit mult mai mult decât cunoștințe: ne-au învățat să fim perseverenți, să gândim critic și să nu uităm că în centrul medicinei se află

mărețe și să urmați atât inima, cât și intuiția”, a subliniat decanul Facultății de Medicină nr. 1, profesorul universitar Gheorghe Plăcintă.

Conferențiarul universitar Mircea Bețiu, decanul Facultății de Medicină nr. 2, a accentuat că printre absolvenții promoției 2026 sunt tineri din alte 15 țări. Cu toții și-au schimbat mediul de viață, s-au adaptat unor noi standarde academice și unei culturi diferite și, împreună cu colegii lor, au reușit, cu determinare și reziliență remarcabilă, să facă față provocărilor generate de pandemia COVID-19 și de războiul din Ucraina.

La rândul său, conferențiarul universitar Livia Uncu, decana Facultății de Farmacie, și-a exprimat mândria pentru absolvenți și le-a adresat mulțumiri părinților și familiilor lor, care pe parcursul celor cinci ani i-au susținut și încurajat. „Fie că alegeți să activați în farmacie, în sfera producerii sau în cercetare, să nu uitați că adevărata valoare a profesiei noastre constă în grija și binele pe care îl aducem oamenilor”, a accentuat decana.

Potrivit conferențiarului universitar Andrei Mostovei, decanul Facultății de Stomatologie, foarte curând aceste clipe de emoții vor deveni frumoase amintiri, iar în fața absolvenților se deschide o nouă etapă a vieții – cea de medic

omul. Ați fost mentori, modele și, uneori, sprijinul de care am avut nevoie. Vă mulțumim!”.

În acest an au rostit solemn Jurământul medicului și farmacistului 966 de absolvenți: 753 – autohtoni și 213 – cetățeni străini din 16 țări (India, Israel, Tunisia, SUA, Ucraina, România, Turcia, Cipru, Germania, Finlanda, Olanda, Iordania, Nigeria, Kazahstan, Belarus și Rusia).

Din numărul total, au finalizat programele de studii integrate: Medicină – 590, Stomatologie – 208, Farmacie – 80; și programele de licență: Fiziokinetoterapie și reabilitare – 36, Asistență medicală generală – 21, Sănătate publică – 12, Optometrie – 12 și Tehnologii în radiologie și imagistică – 7 tineri.

Alte 81 de persoane au finalizat studiile la programele de master: Sănătate mintală publică – 15, Nursing avansat – 14, Nutriție umană – 13, Optometrie clinică – 6, Tehnologii moleculare în sănătate – 4, Intervenție timpurie în copilărie – 1 și Management în sănătate publică – 28.

Ceremonia a culminat cu un număr artistic excepțional susținut de interpretul Satoshi (Vlad Sabajuc), care a reprezentat Republica Moldova la Concursul muzical Eurovision Song Contest 2026 și a ocupat locul 8 în etapa finală.

ÎN ACEST NUMĂR:

ALMA MATER

Misiune de evaluare europeană a programului Optometrie

p. 2

INSTRUIRE

De la tradiție la inovație: USMF „Nicolae Testemițanu” redefinește educația medicală

p. 3

CERCETARE

Cercetare, inovare și standarde europene: strategia Universității pentru 2026-2030

p. 4

Telemedicina în instruirea și asistența medicală stomatologică

p. 5

COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

Cooperarea între Republica Moldova și Carolina de Nord: parteneriat durabil pentru educație și sănătate

p. 6

RELĂȚII PUBLICE

Ziua ușilor deschise la USMF „Nicolae Testemițanu”: oportunități de ghidare în carieră pentru elevii din țară

p. 7

OAMENI MERITUOȘI

Academicianul Stanislav Groppa – fondator al școlii autohtone de neurologie modernă

p. 8

Academiciana Eva Gudumac – un model de noblețe academică și profesională

p. 9

STUDENȚII ÎN ACȚIUNE

MedEspera-2026: număr record de participanți și calitate excepțională a lucrărilor științifice

p. 10

UNIVERS SPORTIV

Studenții USMF - medaliați la Combat Ju-Jitsu

p. 11

DIVERSE

Intervenție unică de înlăturare a unei tumori de nerv facial prin abord transcochlear

p. 12

USMF „Nicolae Testemițanu” – premiată pentru calitatea produselor și a serviciilor

USMF „Nicolae Testemițanu” a fost desemnată laureată a concursului național „Premiul pentru realizări în domeniul calității produselor și serviciilor” (ediția a XII-a, pentru anul 2025) – competiție organizată anual de Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI). Aprecieră reprezentă o recunoaștere oficială a standardelor de calitate pe care comunitatea academică le implementează în procesele educaționale, de cercetare și administrative.

Trofeul și Diploma de laureat au fost acordate prim-prorectorului Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică și management academic la USMF „Nicolae Testemițanu”, care a reiterat angajamentul Universității pentru creșterea calității în educația medicală, dezvoltarea continuă a Sistemului Integrat de Management al Calității și promovarea celor mai bune practici în domeniu. „USMF „Nicolae Testemițanu” pune accent pe modernizarea continuă a serviciilor educaționale și pe oferirea celor mai bune condiții pentru formarea și dezvoltarea profesională a beneficiarilor de studii, conform standardelor europene și internaționale”, a subliniat prim-prorectorul.

Decernarea premiilor a avut loc pe data de 29 mai în cadrul *Galei Businessului Moldovenesc 2026* – unul dintre cele mai importante evenimente dedicate recunoașterii performanței, competitivității și excelenței în mediul

antreprenorial din Republica Moldova. Evenimentul a reunit peste 300 de participanți, printre care reprezentanți ai autorităților publice, lideri ai companiilor naționale, parteneri de dezvoltare, reprezentanți ai corpului diplomatic și ai societății civile.

În aceeași zi, Victoria Craveț, prorector pentru managementul economico-financiar, și Ecaterina Pitel, metodist la Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană, au participat la Reuniunea de Afaceri Republica

Moldova-România. Evenimentul a fost organizat de CCI, cu scopul de a consolida relațiile economice și dezvoltarea parteneriatelor dintre mediul de afaceri din țara noastră și județul Maramureș, România, și a întrunit reprezentanți ai companiilor din diverse domenii de activitate, instituții camerale și parteneri economici din ambele state.

La forum au fost prezentate rezultatele expozițiilor „Republica Moldova Prezintă” organizate în România pe parcursul anului 2025, în orașele Cluj-Napoca, Baia Mare, Brașov, Iași și Vaslui. De asemenea, a fost reconfirmat acordul privind organizarea unei noi ediții a expoziției „Republica Moldova Prezintă” la Baia Mare, ce se va desfășura în septembrie 2026.

Reuniunea s-a încheiat cu sesiuni B2B, oferind participanților oportunitatea de a stabili noi contacte, de a identifica parteneri și de a iniția colaborări comerciale și investiționale.

Misiune de evaluare europeană a programului Optometrie

O comisie a Consiliului European de Optometrie și Optică (ECOO) a desfășurat o misiune de evaluare a programului de licență Optometrie la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 30 martie – 1 aprilie 2026, în vederea acreditării internaționale.

Echipa de experți europeni a fost reprezentată de prof. Brendan Barrett (Universitatea din Bradford, Marea Britanie), prof. Julie-Anne Little, președinta ECOO, copreședinta Agenției de Acreditare ECOO (Universitatea Ulster, Irlanda), dr. Michelle Hennelly (Universitatea din Londra, Marea Britanie) și dr. Pedro Monteiro (Universitatea Beira Interior, Portugalia).

Misiunea de evaluare s-a încheiat cu o ședință de totalizare, în cadrul căreia membrii Comisiei au prezentat punctele forte ale programului, precum și unele recomandări pentru îmbunătățirea proceselor. Experții au remarcat evoluția semnificativă a programului de la lansarea acestuia în anul 2017.

Prof. Brendan Barrett a evidențiat profesionalismul echipei Catedrei de optometrie și oftalmologie, punctând competența academică, orientarea strategică și participarea activă a membrilor acesteia la cercetarea internațională, prin participarea constantă la conferințe de profil.

Un alt beneficiu subliniat de experți este ancorarea structurală a programului Optometrie în domeniul oftalmologiei, ceea ce le facilitează cursanților accesul direct la studiu și analiza clinică a unor patologii oculare rare.

Performanța academică este susținută și de nivelul ridicat de pregătire al studenților – participanți activi în procesul de studii, care beneficiază de acces la baze clinice nemijlocit în spitale de stat și private, o facilitate ce lipsește în multe țări europene. Totodată, un plus îl constituie și abordarea didactică pe grupuri mici

Prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică și management academic, a subliniat că interesul sporit pentru studii și aprecierea de care se bucură specialiștii optometriști confirmă evoluția pozitivă a programului Optometrie și efortul depus de membrii Catedrei de optometrie și oftalmologie, inclusiv această inițiativă cu

rajoasă de a supune programul unei evaluări externe.

Agenda comisiei a inclus interviuri cu reprezentanți ai administrației Universității, cadre didactice, studenți din anii I-III, coordonatori de stagii practice, absolvenți ai programului Optometrie (în format on-line), precum și cu angajatorii acestora. De asemenea, experții au efectuat vizite la Catedra de oftalmologie și optometrie amplasată în incinta Spitalului Clinic Municipal „Sfânta Treime”, ce servește drept bază clinică, au asistat la prelegeri și sesiuni practice și au vizitat clinicile partenere „Oculus Prim” și „Low Vision”, Biblioteca Științifică Medicală și Campusul universitar.

Comisia ECOO a transmis în adresa administrației Universității Raportul de evaluare externă, care urmează să fie înaintat Comitetului European.

Noi vectori de dezvoltare instituțională trasați de Senatul universitar

În perioada martie-iunie 2026, forul suprem de conducere al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a reunit în patru ședințe ordinare. Întrunirile au fost marcate de decizii importante pentru consolidarea managementului și excelenței academice, internaționalizarea și fortificarea activității de cercetare și inovare.

În cadrul ședinței ordinare extinse a Senatului din data de 25 martie, prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică și management academic, a prezentat audienței Raportul privind activitatea Universității pentru anul 2025, evidențiind nu doar realizările instituționale, ci și responsabilitatea continuă de a consolida o cultură academică bazată pe etică, integritate și transparență. La ședință a fost prezent și ministrul sănătății Emil Ceban, care a salutat evoluția ascendentă a comunității academice, subliniind calitatea capitalului uman și modernizarea infrastructurii. Oficialul a punctat câteva dintre direcțiile strategice ale Ministerului Sănătății, prioritară fiind dezvoltarea resurselor umane în sănătate. În acest sens, ministrul a subliniat necesitatea conlucrării eficiente și a încurajat dezvoltarea de noi programe de studii, parteneriate internaționale și proiecte de cercetare, în vederea formării specialiștilor competitivi pentru sistemul național de sănătate.

În final, a fost aprobat Raportul privind activitatea USMF „Nicolae Testemițanu” în anul 2025 cu privire la executarea bugetului consolidat

pentru anul de referință și bugetul consolidat al Universității pentru anul 2026 ș.a.

Printre subiectele abordate de senatori au fost: validarea rezultatelor concursului pentru ocuparea funcțiilor didactice și științifico-didactice în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” și organizarea ceremoniei de depunere a jurământului medicului și farmacistului, Promoția 2026.

Pe ordinea de zi a ședinței Senatului din 22 aprilie au fost puse chestiuni privind: organizarea concursului „Profesorul anului 2026”; rezultatele verificării lucrărilor de licență/absolvire/masterat prin aplicarea instrumentului antiplagiat; aprobarea comisiilor specializate pentru susținerea tezelor de doctor ș.a.

Senatorii au aprobat: *Strategia de fortificare a domeniului Cercetare și Inovare în USMF „Nicolae Testemițanu” în perioada 2026-2030* și Planul de acțiuni privind implemen-

țarea acesteia; regulamente privind organizarea și funcționarea departamentelor Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate (IN-CMS) al Universității.

Printre subiectele abordate de senatori la ședința din 28 mai se numără: realizarea stagiului clinic postuniversitar opțional pentru absolvenții internaționali ai studiilor integrate Medicină; desfășurarea

gramele de licență, master și studii integrate; metodologiile de evaluare internă și de elaborare a curriculumului disciplinelor; regulamentele privind organizarea și funcționarea Consiliului Științific și a Școlii Doctorale în domeniul Științe Medicale (ȘDDȘM) ș.a.

Membrii Senatului au aprobat conceptul organizării Conferinței științifice anuale a USMF „Nicolae Testemițanu”, ce va avea loc în perioada 21-23 octombrie curent, precum și redenumirea revistei științifice „Curierul Medical” în *Journal of Biomedicine and Health Policy* și a structurii de conducere a acesteia.

Ultima ședință a Senatului din anul academic 2025-2026 a avut loc pe data de 25 iunie, în cadrul căreia senatorii universitari au audiat rapoarte privind rezultatele examenelor de licență și de absolvire la programele de studii superioare de licență, integrate și de master pentru a.u. 2025-2026; au discutat și au aprobat Planul de admitere pentru anul universitar 2026-2027 la studiile superioare de licență, integrate și de master, precum și la programele de studii preuniversitare pentru cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizii care doresc să urmeze studii la USMF „Nicolae Testemițanu”.

În continuare, membrii Senatului au aprobat următoarele acte: planurile de învățământ pentru programele de licență *Cosmetică medicală* și *tehnologia produsului cosmetic* și *Asistență medicală stomatologică*, și pentru programul de master *Promovarea și protecția sănătății*; rapoartele de autoevaluare în vederea acreditării programelor de master *Nursing avansat* și *Intervenție timpurie în copilărie*, și a programului de

studii superioare de licență *Fiziokinetoterapie și reabilitare*; rapoartele de autoevaluare în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de licență *Cosmetică medicală* și *tehnologia produsului cosmetic* și *Asistență medicală stomatologică*, și a programului de master *Promovarea și protecția sănătății*; Lista nominală a studenților câștigători ai Concursului pentru acordarea burselor de merit; Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de doctorat – ciclul III universitar în cadrul ȘDDȘM; Regulamentul privind verificarea documentării materialului primar aferent tezelor de doctorat și postdoctorat în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”; Regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a examenelor de studii universitare de doctorat în cadrul ȘDDȘM; Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea examenului de absolvire a studiilor în rezidențiat; Regulamentul de organizare și realizare a activităților de educație și formare profesională continuă ș.a.

În cadrul ședinței au fost aprobate și rezultatele concursului pentru funcțiile didactice și științifico-didactice. Totodată, senatorii universitari au votat unanim pentru crearea Secției de management al proiectelor *Orizont Europa* în cadrul INCMS, în temeiul solicitării Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.

Deciziile adoptate în acest trimestru reflectă misiunea fundamentală a membrilor Senatului: aceea de a acționa ca vectori ai schimbării și ai modernizării învățământului superior medical și farmaceutic.

Curs practic de ecografie toracică și multiorgan

Olga Sorocan și Daniela Vlad, medici rezidenți la specialitatea Pneumologie la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (Disciplina de pneumologie și alergologie din cadrul Departamentului Medicină Internă), au participat la Cursul româno-britanic de ecografie toracică și multiorgan, desfășurat pe data de 14 martie 2026 la Centrul de Simulare al Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România. Participantele sunt și membre ale Coaliției pentru Sănătate Respiratorie din Moldova.

Evenimentul, organizat în cadrul programului Alumni al UMF „Grigore T. Popa”, a reunit 40 de medici rezidenți și specialiști din România și țara noastră pentru un schimb de opinii și bune practici în domeniu. Programul a combinat sesiuni teoretice scurte cu ateliere *hands-on*, în grupuri mici, axate pe utilizarea ecografiei toracice la patul pacientului (POCUS).

Cursul a fost moderat de o echipă de experți internaționali, printre care dr. Tudor Toma, consultant în pneumologie intervențională în Londra și ambasador Alumni la uni-

versitatea ieșeană, alături de lectori din România, Regatul Unit și Italia.

Participarea medicilor rezidenți la acest curs contribuie direct la dezvoltarea competențelor clinice în ecografia toracică și fortifică conexiunea între centrele universitare din România și Republica Moldova. Educația practică, aplicată și conectată la standarde internaționale rămâne o prioritate pentru formarea generației noi de medici pneumologi.

De la tradiție la inovație: USMF „Nicolae Testemițanu” redefinește educația medicală

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și-a reafirmat rolul activ în asigurarea calității procesului educațional în cadrul evenimentului „Universități pentru viitor”, organizat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în cadrul celei de-a III-a ediții a Săptămânii Educației. În acest context, conferențiarul universitar Virginia Șalaru, șef adjunct al Departamentului Didactic și Management Academic, a prezentat trendurile actuale din învățământul superior medical și evoluția transformărilor din mediul academic.

bază de probleme, educația de la egal la egal, precum și concepte moderne ca *flipped classroom* (clasa inversată), gamificarea și tehnologiile VR/AR. Actualmente, educația medicală se axează pe competențe practice și simulare clinică, în conexiune cu cercetarea, orientată către comunitate și prevenție, și este susținută de tehnologii avansate precum AI, VR și telemedicină. Un rol esențial are și dezvoltarea continuă a competențelor cadrelor didactice și a specialiștilor în domeniu pe tot parcursul vieții.

Virginia Șalaru a accentuat că prioritar rămâne beneficiarul de studii.

Conform evaluărilor, în trecut, educația medicală gravita în jurul profesorului și al unui curriculum rigid. Procesul didactic era axat pe memorare, reproducere și standarde clinice stricte, lăsând puțin loc pentru flexibilitate. Deși asigura o formare profesională solidă, acest sistem tradițional implica un volum imens de muncă și o abordare rezervată față de inovație.

Ulterior, realitățile din învățământul superior medical au început să se schimbe. USMF „Nicolae Testemițanu” a introdus în practică standarde europene și cele ale Federației Mondiale pentru Educație Medicală, ghidându-se în paralel după cerințele asociațiilor profesionale în domeniul educației medicale și cele de pe piața muncii. Astfel, s-au creat premise pentru internaționalizarea procesului de studii prin mobilități academice și schimb de bune practici. Totodată, a fost necesar să se aplice digitalizarea în toate direcțiile de activitate instituțională.

În prezent, procesul de studii la USMF „Nicolae Testemițanu” este centrat pe student și tehnologie. Printre noile metode implementate se numără medicina bazată pe dovezi, învățarea prin simulare sau pe

În acest sens, Universitatea modernizează constant oferta academică în funcție de cerințele pieței muncii, își asumă un rol social activ și își intensifică eforturile de internaționalizare pentru a crește competitivitatea instituției la nivel național și regional.

La eveniment au participat rectori, prorectori, decani, șefi de catedre și subdiviziuni universitare, responsabili de asigurarea calității și de relații internaționale, cadre didactice din cadrul instituțiilor de învățământ superior și reprezentanți ai instituțiilor neguvernamentale și ai organizațiilor studențești.

Forumul s-a desfășurat pe data de 22 mai 2026 și a avut drept scop facilitarea dialogului privind modernizarea învățământului superior din Republica Moldova, adaptarea universităților la cerințele pieței muncii și integrarea noilor tehnologii în procesul educațional. Programul a inclus sesiuni plenare, prezentări tematice și paneluri de discuții dedicate internaționalizării universităților, integrării inteligenței artificiale în predare și evaluare, dezvoltării personalului academic, precum și promovării integrității academice și prevenirii hărțuirii sexuale.

QualityRights în serviciile de sănătate mintală

Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie „Alexandru Nacu” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a desfășurat un curs de instruire privind consolidarea capacităților naționale în domeniul sănătății mintale și drepturilor omului prin aplicarea instrumentului QualityRights. Activitatea a fost organizată în zilele de 5 și 6 mai 2026 de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (MS), cu suportul USMF „Nicolae Testemițanu”.

La deschiderea evenimentului au participat Silvia Gherasim, consultant principal în cadrul MS, Jana Chihai, șefa Catedrei de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie „Alexandru Nacu” și coordonatoare națională a reformei serviciilor de sănătate mintală, și Melita Murko, ofițer tehnic, Unitatea Sănătate mintală și bunăstare, Biroul Regional OMS pentru Europa.

Pe parcursul celor două zile, specialiști în sănătate mintală, cadre didactice, cercetători și membri ai Catedrei, medici rezidenți psihiatri, psihologi, manageri de servicii, factori de decizie, precum și reprezentanți ai instituțiilor cu profil psihiatric din Chișinău, Bălți și Orhei și ai centrelor

comunitare de sănătate mintală au participat la sesiuni teoretice și aplicative. Discuțiile s-au concentrat pe utilizarea instrumentului *QualityRights*, identificarea soluțiilor pentru reducerea practicilor coercitive și consolidarea serviciilor de sănătate mintală bazate pe respectarea drepturilor omului.

Activitatea de instruire a fost susținută de formatori internaționali cu experiență în domeniul sănătății mintale și al drepturilor omului. Jennifer Milroy și Daniel Angus, reprezentanți ai *Mersey Care NHS Foundation Trust*, Regatul Unit, au prezentat modelul HOPE(S), axat pe dezvoltarea alternativelor la izolare și conținție în serviciile de sănătate mintală. Totodată, Dr. Roger Banks, medic psihiatru și fost director clinic național în cadrul *NHS England*, a abordat bunele practici cu copiii și adulții cu dizabilități intelectuale și autism, prin prisma respectării

drepturilor omului și a îngrijirii centrate pe persoană.

În calitate de experți naționali au participat Andrei Eșanu, asistent universitar la catedra sus-menționată, medic psihiatru, expert național în sănătate mintală și consultant al Biroului OMS în Moldova, Radislav Coșulean, psiholog, psihoterapeut, student-doctorand, și Olga Mironov, medic psihiatru la Spitalul de Psihiatrie din Orhei și studentă-doctorandă la Școala Doctorală în domeniul Științe Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Activitatea se înscrie într-o serie amplă de acțiuni susținute financiar de Uniunea Europeană prin proiectul DG ENEST care vizează consolidarea rezilienței sistemelor de sănătate din țările Parteneriatului Estic.

Instrumentul *QualityRights* al OMS reprezintă un set de standarde și instrumente destinate evaluării și îmbunătățirii calității serviciilor de sănătate mintală și suport social, precum și promovării respectării drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală și dizabilități psihosociale. Acesta susține dezvoltarea serviciilor orientate spre recuperare, incluziune socială, autonomie și demnitate, în concordanță cu prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Formare europeană în urologie pentru medici rezidenți

Medicii rezidenți din anul I la specialitatea Urologie au participat la programul de formare profesională „ESU Boot Camp Moldova 2026” a Școlii Europene de Urologie. Evenimentul a fost organizat de Asociația Europeană de Urologie în parteneriat cu Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Societatea Urologilor din Republica Moldova și Spitalul Clinic Republican (SCR) „Timofei Moșneaga”.

Trainingul a avut loc la Clinica de Urologie din cadrul SCR „Timofei Moșneaga”, sub mentoratul lui Dragoș Laurian Bogdan, medic urolog consultant la Spitalul Universitar Cambridge din Marea Britanie, și Sérgio Pereira, medic urolog la Spitalul „Santa Maria”, Centrul Spitalicesc din Lisabona de Nord, Portugalia.

Potrivit lui Dragoș Laurian Bogdan, ESU Boot Camp este un program lansat de Asociația Europeană de Urologie, implementat și în Republica Moldova, cu perspective de continuitate, cu scopul de a le oferi medicilor rezidenți în urologie instruire de înaltă calitate în cadrul programului european de standardizare în educația chirurgicală (SISE), facilitând dezvoltarea abilităților teh-

nice, dobândirea competențelor necesare pentru realizarea celor mai frecvente proceduri urologice înainte de activitatea clinică propriu-zisă.

Participanții au beneficiat de mentorat din partea unor specialiști cu experiență, într-un format optim de instruire, cu raport 1:1 între rezident, trainer și stație, precum și de feedback individualizat și evaluare complexă.

Programul s-a bazat pe metoda

Hands-on training și a inclus o zi de instruire intensivă, axată pe simularea abilităților tehnice, prin module standardizate și validate, organizate în funcție de tehnici urologice specifice.

Cursul a cuprins: materiale informative, componente teoretice și practice. Modulele de instruire includ domenii esențiale precum laparoscopia, endoscopia tractului urinar

superior și inferior, rezecția transuretrală, tehnici chirurgicale de suturi și circumcizie.

„Acest eveniment este foarte important pentru formarea profesională a tinerilor medici și reprezintă o oportunitate valoroasă pentru dezvoltarea abilităților practice și acumularea experienței necesare încă de la începutul carierei lor”, a menționat conf. univ. Ion Dumbrăveanu, șef al Catedrei de urologie și nefrologie chirurgicală.

La rândul său, conferențiarul universitar Andrei Galescu, șef al Secției de urologie la SCR „Timofei Moșneaga”, președinte al Societății Urologilor din Republica Moldova, a remarcat că inițiativa este una deosebit de valoroasă pentru tinerii medici, contribuind la alinierea pregătirii acestora la standardele și tendințele moderne în domeniul urologiei.

În calitate de formatori în cadrul „Boot Camp assessment of trainees” au participat: profesorul universitar Vitalii Ghicavii, conferențiarul universitar Andrei Galescu, Andrei Bradu, Andrei Oprea, Ghenadie Scutelnic și Eduard Pleșca și asistenții universitari Mihaela Ivanov, Alin Axenti și Iurii Arian.

Examenul OLA la specialitatea Anestezologie și terapie intensivă

Un grup de 37 de medici rezidenți ai Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a susținut examenul OLA (On-Line Assessment), recunoscut drept echivalent al probei-test din cadrul examenului de licență la specialitatea Anestezologie și reanimatologie, similar cu examinarea EDAIC (European Diploma Anaesthesiology and Intensive Care – Diploma europeană în domeniul anestezologiei și terapiei intensive). Examenul s-a desfășurat pe data de 17 aprilie 2026, în incinta Blocului didactic nr.1 „Leonid Cobăleanski”.

Proba de evaluare a durat 180 de minute, conținând 120 de întrebări repartizate în două părți a câte 60 de itemi: partea A (științe fundamentale aplicate în ATI) și partea B (anestezologie clinică, terapie intensivă, tratament al durerii și urgențe medicale).

Potrivit conferențiarului universitar Natalia Belii, membră a subcomitetului OLA ESAIC, responsabilă pentru Centru OLA Moldova, orarul examenului este unic pentru întreg spațiul european, variațiile fiind determinate doar de fusul orar al țării. Examenul OLA este parte obligatorie a examenului de absolvire a studiilor

postuniversitare prin rezidențiat pentru toți medicii rezidenți din anul IV de la specialitatea Anestezologie și reanimatologie.

Absolvenții au fost monitorizați pe tot parcursul examenului de un coordonator OLA ESAIC dintr-un centru de monitorizare, în timp real: autentificarea, parcursul și de-logarea candidaților, concomitent în toate țările care au admis candidați la examen.

La examen au fost prezenți profesorul universitar Serghei Șandru, șeful Catedrei de anestezologie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”,

conferențiarul universitar Natalia Belii și conferențiarul universitar Viorica Cospormac, Catedra de anestezologie și reanimatologie nr. 2.

Grație implementării examenului OLA, a devenit posibilă alinierea competențelor teoretice a medicilor rezidenți de la specialitatea Anestezologie și reanimatologie la standarde europene și asigurarea transparenței totale. Taxa pentru examene a fost achitată de către Societatea de Anestezologie și Reanimatologie din Republica Moldova.

Cercetare, inovare și standarde europene: strategia Universității pentru 2026-2030

Strategia de fortificare a domeniului cercetare și inovare la USMF „Nicolae Testemițanu” și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia au fost revizuite pentru următorii 5 ani și prezentate de prorectorul Jana Chihai, în cadrul ședinței Senatului din 22 aprilie 2026.

Strategia a fost actualizată cu scopul de a adapta direcțiile strategice ale Universității la noile realități ale mediului de cercetare, de a valorifica investițiile realizate în infrastructura științifică și de a consolida rolul de instituție de referință în domeniul cercetării biomedicale la nivel național și internațional. Potrivit prorectorului, noua redacție a Strategiei a rezultat din reformele naționale, consolidarea mecanismelor competitive de finanțare, accentul sporit pe impactul rezultatelor cercetării, inclusiv pe diverse programe europene, cum ar fi Orizont Europa, și dezvoltarea accelerată a USMF „Nicolae Testemițanu” între anii 2020-2025.

În acest context, prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică și management academic, a menționat că au fost necesare analiza și ajustarea anumitor indicatori de performanță stabiliți anterior și introducerea altor noi pentru adaptarea la cadrul legislativ european și internațional. „În prezent, Ministerul Educației și Cercetării introduce formule noi pentru evaluarea activității universităților, iar o precondiție pentru câștigarea proiectelor finanțate de Banca Mondială sau de alte organizații este și revizuirea unor documente instituționale. Un exemplu de succes, în acest sens, este Strategia de internaționalizare, grație căreia Universitatea a câștigat un proiect în valoare de 2,5 milioane de euro. În prezent, Universitatea a aplicat la un nou proiect, în valoare de până la 900 de

mii de euro, iar una dintre condițiile de participare a fost actualizarea Strategiei de cercetare. În acest sens, fiecare membru al Senatului trebuie să cunoască obiectivele date pentru a planifica activitățile, dar și rezultatele pe care dorim să le obținem”, a accentuat prorectorul.

Documentul include 8 obiective generale ce prevăd: *consolidarea guvernantei, a direcțiilor strategice și a ecosistemului de cercetare în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, în vederea asigurării competitivității științifice și a sustenabilității infrastructurilor de cercetare; consolidarea și dezvoltarea infrastructurii de cercetare și inovare în domeniul sănătății și biomedicinei, în corelare cu programele naționale și standardele europene; creșterea performanței științifice, dezvoltarea resurselor umane în cercetare și consolidarea inovării în vederea sporirii impactului academic, social și economic al cercetării; internaționalizarea cercetării*

și inovării prin integrarea sistemică în Spațiul European de Cercetare și consolidarea colaborărilor transnaționale orientate spre impact și excelență; transformarea digitală integrată a cercetării și inovării, în vederea creșterii eficienței, transparenței, competitivității și impactului cercetării; consolidarea sistemului instituțional de calitate, etică și integritate științifică și dezvoltarea unei culturi a excelenței și responsabilității academice, prin standardizarea proceselor de cercetare, prevenirea abaterilor, guvernanta utilizării tehnologiilor emergente; creșterea vizibilității, reputației academice și impactului științific la nivel național și internațional; asigurarea sustenabilității și consolidarea managementului resurselor financiare pentru cercetare, inovare și transfer tehnologic.

Schimb de experiență la Școala de vară de Gastroenterologie din România

Cadre didactice de la Disciplina de gastroenterologie, Departamentul Medicină Internă al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, au participat, în calitate de lectori invitați, la Școala de vară de Gastroenterologie, ediția a XX-a, organizată de Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași, România.

Forumul a avut loc în perioada 20-22 mai 2026, fiind organizat în colaborare cu Societatea Română de Gastroenterologie și Hepatologie, Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie Iași și Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Spiridon”, Iași, Academia Română, Filiala Iași, Academia de Științe Medicale, Societatea de

Cobâlțean și asistenții universitari: Denis Ardeleanu, Cătălina Olaru-Stăvilă, Gheorghe Harea.

Ediția din acest an a Școlii de vară de Gastroenterologie s-a desfășurat în format mixt, atât cu participare fizică, cât și cu transmisiune on-line, la care au participat inclusiv medici rezidenți din Republica Moldova.

Premieră la Chișinău: Conferința internațională de endourologie

Medici urologi din întreaga țară s-au întrunit în cadrul primei conferințe internaționale de endourologie, desfășurată în zilele de 22 și 23 mai 2026. Manifestarea științifică cu genericul „Endourologie fără frontiere: standarde europene, progres real” a reunit personalități notorii din domeniul urologiei moderne și al chirurgiei minim invazive cu renume mondial, printre care: profesorii universitari Viorel Jinga și Gheorghe Bumbu (România), Laurian Dragoș, consultant urolog (Marea Britanie), conferențiarul universitar Andrei Galescu, președinte al Societății Urologilor din Republica Moldova (SURM), și alții.

„În calitate de ministru al sănătății și ca medic urolog, consider că dezvoltarea endourologiei reprezintă una dintre direcțiile strategice ale medicinei moderne. Evoluția accelerată a tehnologiilor minim invazive, implementarea platformelor digitale, perfecționarea tehnicilor endoscopice și progresul continuu al chirurgiei asistate tehnologic transformă profund modul în care abordăm patologia urologică și îngrijirea pacientului. Responsabilitatea noastră este de

a asigura accesul echitabil la inovație, de a implementa standarde europene de diagnostic și tratament și de a susține formarea continuă a specialiștilor”, a declarat, în deschidere, oficialul de la sănătate, Emil Ceban.

Șeful Catedrei de urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, Ion Dumbrăveanu, a accentuat că „endourologia fără frontiere” presupune aplicarea aceluși metode și standarde, astfel încât pacienții să beneficieze de tratament și de asistență medicală de calitate. În acest context, profesorul a evidențiat sprijinul oferit de colegii de breaslă din România în dezvoltarea domeniului în Republica Moldova și le-a exprimat recunoștința pentru contribuția la

progresul endourologiei și al colaborării medicale între cele două țări.

Profesorul Adrian Tănase a remarcat faptul că activitatea serviciului de urologie din țară a cunoscut o creștere vertiginoasă în ultimii ani: „Republica Moldova este în plin proces de adaptare la standardele Uniunii Europene, inclusiv în domeniile medicale de referință. Iar între timp, urologii au implementat cele mai complexe metode de diagnostic și tratament și este instruită o nouă generație de medici pentru continuitatea domeniului.

În cadrul lucrărilor forumului științific, medici urologi și medici rezidenți au participat la sesiuni tematice și prelegeri susținute de experți internaționali, mese rotunde, demonstrații chirurgicale preînregistrate și dezbateri dedicate celor mai actuale subiecte din endourologie. Participanții au abordat teme precum *managementul modern al litiazei urinare, utilizarea tehnologiilor laser de ultimă generație, dezvoltarea ureteroscopiei flexibile și a nefrolitotomiei percutanate, tratamentul miniinvaziv al hiperplaziei benigne de prostată și abordările actuale în diagnosticul și tratamentul tumorilor tractului urinar.*

Abordarea interdisciplinară în stomatologie

Cadre științifico-didactice, cercetători și specialiști în domeniile stomatologie, neurologie, reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală, medicină alternativă și complementară s-au reunit la Conferința națională cu participare internațională „Abordări interdisciplinare în stomatologie”, ediția a 2-a, organizată în zilele de 3 și 4 aprilie 2026 în memoria profesorului universitar Sofia Sîrbu.

Manifestarea a fost inaugurată de academiciana Eva Gudumac, vicepreședintă a Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), care a subliniat deschiderea instituției academice pentru facilitarea schimbului de idei și a bunelor practici între cadre didactice, cercetători și specialiști în medicină. „Prin dialog și colaborare între ramurile medicale nu doar atingem excelența academică, ci deschidem și noi orizonturi pentru dezvoltarea durabilă a întregului domeniu”, a punctat academiciana.

Președintele AȘM, Ion Tighineanu, a pus accentul pe caracterul multidisciplinar al evenimentului, care este unul dintre obiectivele *Deceniului Internațional al Științelor pentru Dezvoltare Durabilă* și unul dintre factorii progresului global: „Sperăm că prin aceste inițiative să ne integrăm în spațiul european și să aducem o contribuție sustenabilă la dezvoltarea științei în lume”.

Prim-prorectorul Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică și management academic al USMF „Nicolae Testemițanu”, a afirmat că succesul real în tratamentul pacientului depinde de colaborarea strânsă între specialități, de schimbul de cunoștințe și de capacitatea noastră de a aborda

fiecare caz într-un mod complex, integrat și personalizat. Avantajele lucrului în echipă sunt reducerea riscurilor, minimizarea erorilor, anticiparea complicațiilor și crearea premiselor pentru un rezultat dorit.

Prim-prorectorul a evocat personalitatea marcantă a profesorului Sofia Sîrbu, fost decan al Facultății de Stomatologie, șefa a Catedrei de stomatologie terapeutică, ilustru savant, medic sto-

mentară și care înțelege că succesul terapeutic real derivă din acumularea cunoștințelor”, a subliniat profesorul universitar Valeriu Fala, șef al Catedrei de stomatologie interdisciplinară și reabilitare orală, m.c. al AȘM.

Printre subiectele abordate în cadrul manifestării științifice au fost: *reabilitarea dentară și reflexele stomatognate, sănătatea creierului în contextul medicinei dentare, acupunctura*

matolog remarcabil, reputat manager al învățământului superior medical și al serviciului stomatologic, un om cu poziție civică activă, cu verticalitate și demnitate națională, un promotor al stomatologiei autohtone și un exemplu demn de urmat pentru actualele generații de medici stomatologi.

„Viitorul stomatologiei aparține aceluși clinician, care știe să gândească dincolo de granițele propriei specialități, care poate dialoga eficient cu neurologul, terapeutul, specialistul în recuperare, psihologul, cu expertul în medicina comple-

în tratamentul nevralgiei de trigemen centogene, managementul pacientului implanto-protetic, perspective și vizuni de dezvoltare în stomatologie, stilul de viață digital și provocările emergente pentru sănătatea orală la copii și adolescenți și altele.

Conferința a fost organizată de Catedra de stomatologie interdisciplinară și reabilitare orală și Catedra de odontologie și parodontologie „Sofia Sîrbu” din cadrul Facultății de Stomatologie a USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu AȘM, sub auspiciul MS.

Obezitatea – o provocare globală pentru sănătatea publică

Catedra de endocrinologie și Laboratorul de endocrinologie ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au organizat o conferință științifică cu genericul „8 miliarde de motive pentru a acționa în obezitate”, în contextul Zilei mondiale a obezității. Evenimentul s-a desfășurat pe data de 13 martie 2026 și a avut ca scop consolidarea parteneriatelor interdisciplinare și abordarea celor mai noi metode de combatere a obezității în rândul populației.

În deschidere, conferențiară universitară Lorena Vudu, șefa Catedrei de endocrinologie, a menționat că *Ziua mondială a obezității* este dedicată conștientizării uneia dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă sistemele de sănătate la nivel global. În prezent, este necesară o nouă abordare, multidisciplinară, de la depistare la tratament. „Această boală afectează persoanele de toate vârstele și este asociată cu un risc crescut de boli cardiovasculare,

diabet zaharat de tip 2, afectare osteomusculară, diferite tipuri de cancer ș.a. Impactul se extinde dincolo de sănătatea individuală, influențând sisteme medicale, economia și calitatea vieții comunităților. Această evoluție subliniază importanța prevenției timpurii, a educației pentru sănătate și a unei evaluări medicale adecvate încă din primii ani de viață”, a subliniat Lorena Vudu.

Participanții – specialiști din domeniul endocrinologiei, cardiologiei, geriatriei și medicinei de familie – au avut un dialog profesional în care au elucidat strategiile actuale de evaluare a riscului cardiometabolic, metode personalizate de abordare a pacientului cu obezitate, terapiile moderne de tratament, rolul echipei multidisciplinare și direcțiile de colaborare interinstituțională.

Programul conferinței a inclus mai multe subiecte: *persoana cu obezitate – de la diagnostic la intervenție personalizată; agonistii receptorului GLP-1 la pacientul cardiologic cu obe-*

zitate: o punte terapeutică metabolică-cardiovasculară; optimizarea terapiei cu agonistii GLP-1: decizie, dozare, monitorizare; conduita pacientului vârstnic cu obezitate ș.a.

Conform Atlasului Mondial al Obezității, se estimează că până în anul 2035 jumătate din populația de pe glob va suferi de obezitate, ceea ce constituie aproximativ 4 miliarde de persoane. Impactul global și povara economică a acestui fenomen vor fi grave. Până în anul 2035, unul din cinci adulți va fi afectat de obezitate. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, în prezent 2,5 miliarde de persoane adulte sunt supraponderale, iar aproximativ un miliard suferă de obezitate.

Obezitatea se răsfrânge nu doar asupra adulților. Datele statistice denotă că obezitatea infantilă este o problemă majoră atât la nivel de țară, cât și la nivel mondial, iar unul din 10 copii și adolescenți suferă de obezitate. În Europa, unul din patru copii, cu vârste între 7 și 9 ani, prezintă exces ponderal, inclusiv obezitate.

Telemedicina în instruirea și asistența medicală stomatologică

Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a lansat un sistem integrat de telemedicină în instruirea și asistența medicală stomatologică. Acesta este implementat în cadrul Proiectului CROSS-EduNOC (CROSS-border EDUCational Network for Orofacial Pain and Craniomandibular Disorders), parte a Programului Interreg România – Republica Moldova, USMF „Grigore T. Popa” Iași, România, în calitate de lider, și USMF „Nicolae Testemițanu” – partener.

Pe data de 25 mai 2026, a fost realizată o demonstrație publică de validare a eficienței sistemului în diagnosticul și tratamentul durerii orofaciale și al disfuncțiilor cranio-mandibulare, a modalității de intervenție și a schimbului de bune practici între medicii stomatologi.

Ministrul sănătății, Emil Ceban, a subliniat valoarea proiectului, ce va contribui la sporirea calității procesului de formare medicală pentru toate categoriile de beneficiari: studenți, medici rezidenți, cadre didactice și medici stomatologi, care vor accesa programele de educație continuă și care, în final, vor avea un impact pozitiv asupra modernizării serviciilor stomatologice în țara noastră. Totodată, oficialul a evidențiat colaborarea strategică între Republica Moldova și România în domeniul educației, cercetării și inovării și al sănătății, în mod special parteneriatul între USMF „Nicolae Testemițanu” și USMF „Grigore T. Popa”.

„Ne bucură faptul că acest proiect este implementat în instruire și în

asistența medicală stomatologică, iar ca rezultat va crește calitatea educației și a actului medical, siguranța pacientului și, nu în ultimul rând, dezvoltarea sistemului stomatologic de pe ambele maluri ale Prutului. Pacienții vor beneficia de consultații interdisciplinare și bune practici în domeniul stomatologiei, iar cercetătorii - de un schimb de experiență”, a accentuat prim-prorectorul Olga Cernețchi.

Decanul Facultății de Stomatologie, Andrei Mostovei, a menționat că acest sistem permite transmiterea unui

diagnostic funcțional complet și planificarea tratamentului direct din sala de intervenție către auditoriu, cu discutarea directă a tuturor aspectelor de intervenție și tratament.

Profesorul universitar Valeriu Fala, șef al Catedrei de stomatologie interdisciplinară și reabilitare orală, responsabil de implementarea proiectului în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, a demonstrat cum funcționează sistemul în diagnosticarea disfuncțiilor mandibulare. „Cu ajutorul acestuia, determinăm cu precizie axa balama a articulației temporomandibulare – un factor critic, deoarece problemele de la acest nivel sunt responsabile pentru 60-70% din cazurile de dureri de cap, cefalee și migrene. Avem pacienți care nu mai răspundeau la tratamentul medicamentos, iar după reabilitarea sistemului stomatognat și-au recăpătat starea de bine și bucuria de a trăi”, a afirmat profesorul Fala.

Proiectul CROSS-EduNOC a fost lansat la 25 iulie 2025 la USMF „Gr. T. Popa” Iași.

Noi standarde de intervenție în combaterea tuberculozei multidrog rezistentă

În zilele de 8 și 9 iunie 2026, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a găzduit o conferință internațională ce a reunit experți în domeniul tuberculozei (TB) din 83 de țări: 47 din regiunea europeană a Organizației Mondiale a Sănătății și 36 din America de Sud, Africa și America de Nord au participat online. Evenimentul a oferit o platformă de dialog, în format hibrid, în care au fost abordate strategii inovatoare pentru combaterea unei amenințări majore la adresa sănătății publice globale: tuberculoza rezistentă la medicamente (RAM).

RAM reprezintă una dintre cele mai presante provocări de sănătate publică la nivel mondial în secolul XXI, inclusiv în Republica Moldova. Se estimează că aproximativ 390.000 de persoane au dezvoltat tuberculoză multidrog rezistentă în anul 2024. Deși managementul responsabil al utilizării antimicrobiene este esențial pentru combaterea rezistenței antimicrobiene, abordările specifice tuberculozei sunt insuficient definite.

La inaugurarea evenimentului au participat reprezentanți ai Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, Biroului Regional OMS pentru Europa, USMF „Nicolae Testemițanu”, TBnet și ai altor organizații partenere care și-au reafirmat angajamentul de a consolida parteneriatele existente, de a elabora noi politici și de a intensifica acțiunile ce vor contribui direct la îmbunătățirea calității vieții pacienților și la reducerea incidenței tuberculozei în regiune.

Potrivit lui Thomas Theo Brehm, clinician cercetător la Centrul Medical Universitar Hamburg-Eppendorf, cerce-

tător la Centrul de Cercetare din Borstel al Universității din Lübeck (Germania), reuniunea experților în Republica Moldova a fost posibilă datorită colaborării fructuoase cu specialiști de la Institutul de Pneumologie „Chiril Draganiuc” și cu Dumitru Chesov, conferențiar universitar la Disciplina de pneumologie și alergologie din cadrul Departamentului Medicină Internă al USMF „Nicolae Testemițanu”, care activează și la Centrul din Lübeck.

La forum au fost prezentate rezultatele sondajului referitor la stadiul implementării standardelor AMS în tuberculoză în regiune și au fost discutate modalitățile prin care acestea pot fi aplicate acolo unde încă lipsesc. În cadrul conferinței au fost organizate și trei ateliere de lucru, în grupuri separate, pe domenii prioritare: politici, prevenire, diagnostic și intervenții de tratament. Aceste acțiuni au fost prezentate și discutate în comun, astfel încât să fie selectate cele mai rentabile ca și cost-eficiență și ca impact.

În final, experții au aprobat 10 standarde AMS de intervenție în combaterea tuberculozei.

Dialog european privind alfabetizarea în sănătate și drepturi sociale

Reprezenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la conferința cu genericul „Alfabetizarea în sănătate și drepturile sociale: consolidarea relației între instituții și cetățeni”, organizată la Chișinău de Consiliul Europei (CE) pe data de 18 martie 2026. Evenimentul a reunit oficiali și experți internaționali și a constituit o platformă relevantă pentru dialog și schimb de bune practici în domeniul sănătății publice.

Conferința a fost inaugurată de ministrul sănătății al Republicii Moldova, Emil Ceban, care a evidențiat rolul alfabetizării în sănătate în dezvoltarea capacității populației de a lua decizii informate și de a avea grijă de propria sănătate, astfel consolidând încrederea în instituțiile medicale. Ministrul sănătății a subliniat necesitatea sprijinirii grupurilor vulnerabile și importanța participării tuturor actorilor – instituții publice, profesioniști, comunități și parteneri internaționali – în acest efort comun. „Investind în alfabetizarea în sănătate, investim în societăți mai sănătoase, mai echitabile și mai reziliente”, a punctat oficialul.

Cu un mesaj, în regim on-line, a participat ministrul familiei, natalității și egalității de șanse a Italiei, Eugenia Roccella, care a subliniat că alfabetizarea în sănătate reprezintă o prioritate pentru țara sa, ea fiind cea care a promovat mai multe inițiative în acest domeniu și a propus lansarea unei coaliții între state, sub egida Consiliului Europei, pentru a facilita schimbul de experiență privind provocările cu care se confruntă grupurile vulnerabile și identificarea bunelor practici. Aceasta a evidențiat necesitatea eforturilor comune pentru combaterea dezinformării și a informațiilor false, consolidarea relației între instituții și cetățeni, promovarea serviciilor de sănătate și utilizarea eficientă a resurselor, menționând că succesul acestei inițiative va depinde de angajamentul și responsabilitatea statelor participante.

Rafael Benitez, director al Direcției pentru drepturi sociale, sănătate și mediu din cadrul Consiliului Europei, a specificat că alfabetizarea în domeniul sănătății consolidează societatea, iar drepturile sociale stau la baza unei democrații prospere. Potrivit expertului, investițiile în alfabetizarea în sănătate pot facilita reducerea costurilor pentru sistemele de sănătate și protecție socială.

La rândul său, Tatiana Puiu, vicepreședinta Comitetului European pentru Drepturi Sociale, a abordat tema alfabetizării în sănătate prin prisma articolului 11 din Carta Socială Europeană. Acesta prevede promovarea educației pentru sănătate în școli, dezvoltarea comunicării în domeniul sănătății publice și asigurarea accesului cetățenilor la servicii și informații relevante privind sănătatea.

În opinia profesorului Kristine Sorensen de la Academia Globală pentru Alfabetizare în domeniul Sănătății din Danemarca, *alfabetizarea în sănătate este un imperativ al drepturilor omului, iar fiecare cetățean are capacitatea de a identifica, înțelege și utiliza informațiile și serviciile de sănătate.*

Inițiativele guvernamentale pentru promovarea alfabetizării în sănătate în statele membre ale CE au fost prezentate de către Tigran Karapetyan, șef de divizie, Departamentul Provocări Transversale și Pro-

iecte Multilaterale din cadrul Consiliului Europei.

În contextul reformelor și al alinării la standardele europene, alfabetizarea în sănătate rămâne o prioritate strategică pentru Republica Moldova. Participarea mediului academic în aceste procese are un rol determinant în formarea specialiștilor și promovarea educației pentru sănătate. În acest context, conferențiarul universitar Serghei

Cebanu, șef al Departamentului Medicină Preventivă, a menționat că USMF „Nicolae Testemițanu” pregătește specialiști în cadrul programului de licență *Sănătate publică*. De asemenea, în anul curent, Universitatea a lansat programul de master *Promovarea și protecția sănătății*, orientat spre formarea profesioniștilor în domeniul sănătății publice, cu accent pe alfabetizarea în sănătate a populației, în special a grupurilor vulnerabile.

Discuțiile au reliefat contribuția alfabetizării în sănătate la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și la dezvoltarea unor sisteme de sănătate mai reziliente și incluzive. În final, oficialii, împreună cu profesioniști din domeniul sănătății, educației și social, și-au reafirmat angajamentul comun pentru promovarea drepturilor omului și a echității în sănătate, prin consolidarea cooperării multidisciplinare între statele membre ale Consiliului Europei.

Tulburările de somn la copii – în atenția specialiștilor

Reprezenți ai mediului academic și clinic s-au întrunit în cadrul unui colocviu național cu sloganul „Dormi bine – trăiești mai bine”, pentru a aborda o problemă de sănătate publică actuală – tulburările de somn la copii.

Victor Vovc, profesor universitar la Catedra de fiziologie și biofizică medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, președinte al Societății de Medicină a Somnului din Republica Moldova (SMSRM), a menționat că în era digitalizării și a stresului cotidian, calitatea somnului devine un factor critic pentru dezvoltarea neurocognitivă și fizică a copiilor.

„Somnul este nu doar o stare de repaus, ci un proces biologic activ, esențial pentru consolidarea memoriei și reglarea metabolică. Prin acest colocviu ne propunem să oferim medicilor instrumentele necesare pen-

tru a identifica din timp patologiele somnului, asigurând astfel o creștere armonioasă a noii generații”, a declarat Svetlana Hadjiu, profesor universitar la Departamentul Pediatrie, președinta Societății de Neuropsihologie a Copilului și Adolescentului din Moldova (SNCAM).

Manifestarea a întrunit peste 50 de specialiști din Republica Moldova și România, din domenii conexe precum pediatrie, neurologie, pneumologie, medicină de familie, psihiatrie,

psihologie și sănătate publică, care au discutat despre impactul tulburărilor de somn asupra sănătății copiilor și a adolescenților și au identificat soluții de prevenire, diagnostic și management al acestor afecțiuni. În cadrul sesiunilor de comunicări științifice, au fost abordate aspecte pluridisciplinare: *impactul patologiilor neuromusculare asupra arhitecturii somnului, screeningul și diagnosticul modern al tulburărilor de respirație în timpul somnului la adolescenți, managementul insomniei și al tulburărilor non-respiratorii în practica pediatrică curentă.*

Colocviul a fost organizat pe data de 13 martie 2026 de SMSRM și SNCAM, sub egida Societății de Pediatrie din Republica Moldova, în contextul Zilei mondiale a somnului, consemnată anual, în ziua de vineri a celei de-a doua săptămâni a lunii martie, sub auspiciul Societății Mondiale a Somnului.

Bolile netransmisibile – o provocare majoră de sănătate publică

Impactul bolilor netransmisibile continuă să crească de la an la an, generând o presiune tot mai mare atât asupra sistemelor de sănătate, cât și asupra economiilor și societăților din întreaga lume.

Peste 80% dintre decese sunt cauzate de afecțiuni netransmisibile, precum bolile metabolice, hipertensiunea arterială, diabetul zaharat, traumatismele și alte probleme cronice de sănătate. La nivel european se estimează pierderi de aproximativ 500 de miliarde de dolari anual din cauza impactului acestor boli asupra populației. Declarația aparține prim-prorectorului Olga Cernețchi, prorector pentru activitate didactică și management academic la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în cadrul conferinței internaționale privind bolile netransmisibile cu genericul „Factorii de risc pentru sănătate și prevenirea traumatismelor și bolilor” (*Health Risk Factors and Prevention of Injuries and Diseases*), ce s-a desfășurat în perioada 3-5 iunie 2026 la Chișinău.

Potrivit prim-prorectorului, în Republica Moldova aproximativ o trei-

me dintre cetățeni consumă alcool, iar aproape două treimi se confruntă cu exces ponderal sau obezitate. Combaterea bolilor netransmisibile ține atât de responsabilitatea sectorului medical, cât și de colaborarea dintre sistemele de sănătate, educație și protecție socială, de implicarea societății civile și de susținerea autorităților publice.

În acest context, au fost evidențiate inițiativele lansate de USMF „Nicolae Testemițanu” și partenerii săi: proiectul iCREATE, implementat în colaborare cu Universitatea din Iowa (SUA), proiectul moldo-elvețian „Viața Sănătoasă” ce contribuie semnificativ la consolidarea eforturilor de prevenire și control al bolilor netransmisibile în țara noastră.

Totodată, Inițiativa Central-Europeană și Fondul de Cooperare susțin în mod constant dialogul regional, schimbul de experiență și accesul la expertiza europeană, oferind noi oportunități de dezvoltare și consolidare instituțională.

„Reducerea poverii bolilor netransmisibile necesită o abordare ce depășește limitele sectorului sănătății. Aceasta trebuie integrată în toate politicile publice, iar prevenția – susținută prin parteneriate durabile între instituții, autorități locale, comunități și parteneri de dezvoltare”, a declarat secretarul de stat al Ministerului Sănătății, Angela Paraschiv.

Cea de-a IV-a ediție a conferinței a creat oportunități de dialog și schimb de bune practici privind dezvoltarea politicilor și intervențiilor eficiente orientate spre îmbunătățirea sănătății și calității vieții oamenilor. Programul a inclus și o expoziție virtuală internațională „Lucruri de zi cu zi: Viața cu o afecțiune cronică”. Prin intermediul obiectelor personale, fotografiilor și poveștilor de viață, s-a pus în prim-plan dimensiunea umană a bolii și importanța serviciilor integrate de sănătate și asistență socială.

Republica Moldova și Carolina de Nord: parteneriat pentru educație și sănătate

Reprezentanți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la Reuniunea bilaterală Republica Moldova-Carolina de Nord, organizată și găzduită de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova, pe data de 5 mai 2026, în contextul marării a 27 de ani de cooperare între cele două state.

Evenimentul a fost prezidat de Mihai Popșoi, viceprim-ministru, ministru al afacerilor externe al Republicii Moldova, și de Elaine Marshall, secretar de stat al Carolinei de Nord, SUA.

În cadrul reuniunii, Evelina Gherghelegiu, șefa Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană (DREIE), a prezentat evoluția și impactul colaborării între Universitate și instituțiile partenere din statul Carolina de Nord, subliniind rezultatele obținute în domeniile stomatologiei, farmaciei, nursingului, nutriției umane și cooperării interbibliotecare.

În discursul său, reprezentanta Universității a evidențiat faptul că acest parteneriat, construit în urmă cu peste două decenii, reprezintă mai mult decât o simplă colaborare instituțională – este o comunitate de oameni dedicați, uniți prin încredere, continuitate și angajament pe termen lung. Cooperarea, dezvoltată împreună cu instituții precum *University of North Carolina din Chapel Hill*, a evoluat de la mobilități academice la proiecte cu impact real asupra educației, serviciilor medicale și comunităților vulnerabile.

Au fost menționate contribuțiile valoroase ale partenerilor din Carolina de Nord, printre care secretarul de stat Elaine Marshall, Lora Sinigur și Rodney Maddox, pentru susținerea și consolidarea relațiilor bilaterale de colaborare.

În domeniul farmaciei, parteneriatul a facilitat mobilități academice, participarea în programe internaționale și modernizarea curriculumului universitar, cu sprijinul profesorilor Stephen Eckel, Betsy Sleath și Sara Merritt.

Stomatologia rămâne unul dintre cele mai reprezentative domenii ale acestei cooperări internaționale. Proiectele realizate împreună cu specialiști precum Ronald Strauss, Burton Horwitz,

Dr. Mackler și Dr. Siegel au contribuit la îmbunătățirea accesului la servicii stomatologice pentru comunitățile vulnerabile din Republica Moldova. Echipa mixtă de medici stomatologi și studenți au desfășurat activități de prevenție, tratament și educație pentru sănătate în diferite localități din țara noastră.

Cooperarea s-a extins și în domeniul nursingului, prin susținerea formării noii generații de profesioniști în sănătate – asistenți medicali cu studii superioare. Grație experților Hilary Mendel Green, Deborah Lekan, Audrey Snyder, Patricia Richardson și Nancy Hoffart, la

impact direct asupra calității serviciilor medicale prestate de către instituțiile medico-sanitare din țară.

În cadrul prezentării au fost apreciate și contribuțiile echipei din țara noastră, cooperarea fiind inițiată sub viziunea fostului rector al Universității și ministru al sănătății, academicianului Ion Ababii, și continuată astăzi sub conducerea ministrului sănătății Emil Ceban și a prim-prorectorului Universității Olga Cernețchi, și a echipei universitare responsabile de coordonarea proiectelor sus-menționate (Livia Uncu, Diana Uncuță, Virginia Șalaru, Silvia Ciubrei) și a relațiilor internaționale.

A fost remarcat, de asemenea, aportul substanțial al Irinei Rusanovschi, președinta Centrului Internațional de Colaborare și Dezvoltare „PHOENIX”, și a Fondului Mondial pentru Copiii Moldovei, apreciați pentru promovarea activă a proiectelor comune și distribuirea donațiilor din Carolina de Nord instituțiilor medicale și universităților partenere din Republica Moldova.

„Toți acești oameni, prin devotament, perseverență și spirit de colaborare, contribuie semnificativ la extinderea inițiativelor educaționale și medicale realizate în beneficiul oamenilor din Republica Moldova. Privind spre viitor, ne propunem să dezvoltăm în continuare mobilitățile academice, cercetarea, excelența clinică, educația digitală și standardele de calitate. Mai presus de toate însă, ne dorim să păstrăm și să consolidăm această comunitate construită pe încredere, valori comune și colaborare durabilă”, a conchis Evelina Gherghelegiu.

La reuniune au participat oficiali de rang înalt, experți și reprezentanți ai administrației centrale, instituțiilor din domeniile sănătății, educației, agriculturii și dezvoltării economice, având drept obiectiv consolidarea parteneriatelor existente și identificarea unor noi oportunități de cooperare.

În cadrul întrunirii, despre impactul proiectelor implementate în domeniul sănătății a relatat și Andrei Romancenco, secretar de stat la MS al Republicii Moldova. Oficialul a evidențiat contribuția parteneriatului bilateral Republica Moldova – Carolina de Nord la consolidarea sistemului medical, dezvoltarea competențelor profesionale și implementarea unor inițiative cu impact direct asupra calității serviciilor de sănătate.

Mai mult decât atât, acesta a subliniat importanța continuității cooperării între instituțiile din cele două state, menționând că proiectele realizate pe parcursul celor 27 de ani au contribuit la formarea specialiștilor competitivi și la promovarea schimbului de bune practici în domeniul sănătății și educației medicale.

Parteneriatul bilateral Republica Moldova – Carolina de Nord continuă să genereze rezultate importante pentru sistemele de sănătate și educație, contribuind la dezvoltarea unei comunități academice moderne, competitive și orientate spre excelență.

Medicina tradițională chineză în practica și educația medicală

Colaborarea moldo-chineză a înregistrat o nouă etapă de ascensiune. La 24 martie 2026 a fost lansată oficial cea de-a III-a fază a proiectului de asistență tehnică pentru Centrul de Medicină Tradițională Chineză din cadrul Clinicii Universitare de Asistență Medicală Primară a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Aceasta prevede delegarea specialiștilor chinezi, livrarea de echipamente și consumabile medicale, plante și medicamente chinezești brevetate, precum și instruirea și perfecționarea medicilor din Republica Moldova în acupunctură, terapie manuală și fitoterapie.

În deschiderea evenimentului, prim-prorectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, Olga Cernețchi a subliniat că acest proiect demonstrează impactul real al cooperării academice și medicale cu partenerii din China. „Colaborarea noastră, construită pas cu pas, a generat schimburi de specialiști, mobilități și proiecte comune, creând o punte între două sisteme medicale. Centrul de Medicină Tradițională Chineză este expresia acestui parteneriat, iar faza a treia va asigura servicii mai accesibile, competențe îmbunătățite și o integrare coerentă a medicinei tradiționale în sistemul medical și educațional din Republica Moldova. Această etapă va deschide, cu siguranță, noi oportunități de dezvoltare profesională”, a declarat Olga Cernețchi.

La rândul său, ministrul sănătății Emil Ceban a subliniat importanța dezvoltării relațiilor bilaterale în sectorul medical, evidențiind contribuția parteneriatelor internaționale la modernizarea sistemului de sănătate și la diversificarea serviciilor medicale oferite populației.

Excelența Sa Dong Zhihua, Ambasadorul Republicii Populare Chineze la Chișinău, a amintit că baza medicinei tradiționale chineze a fost pusă în Republica Moldova încă în anul 1961 de către profesorul Lin Keqing. Ulterior, în 2011 a fost inaugurat oficial Centrul de Medicină Tradițională Chineză care, după mai bine de un deceniu de dezvoltare, a devenit un important simbol al cooperării moldo-chineze în domeniul sănătății. În cadrul Centrului au fost introduse terapii precum acupunctura, masajul și utilizarea medicamentelor tradiționale chinezești de care au

beneficiat numeroși pacienți. Până la începutul anului 2024, Centrul a oferit consultații pentru aproape 40.000 de persoane. Ambasadoarea și-a exprimat speranța că extinderea proiectului va stimula schimbul de bune practici și va continua promovarea acestei moșteniri culturale, contribuind la apropierea dintre cele două țări și la bunăstarea cetățenilor Moldovei.

Profesorul universitar Victor Lăcustă, șef al Catedrei de medicină alternativă, a specificat că în rezultatul implementării primelor două etape ale proiectului moldo-chinez, a avansat aplicarea conceptului de medicină integrativă, prin asocierea medicinei academice cu medicina tradițională chineză, care rămâne actuală și valoroasă chiar și în contextul dezvoltării tehnologice avansate și al inteligenței artificiale.

La rândul său, Jin Jianjun, șeful echipei de medici experți de la Universitatea de Medicină din Gansu, și-a exprimat convingerea că având la bază rezultatele bune din primele etape ale proiectului, vor fi continuate inițiativele în beneficiul sănătății oamenilor.

Consolidarea parteneriatului academic moldo-francez în sănătate publică

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost vizitată de o delegație a Departamentului Epidemiologie și Promovarea Sănătății de la Facultatea de Medicină, Universitatea din Rouen, Franța, în contextul implementării proiectului Consolidarea parteneriatului Franța-Republica Moldova pentru formarea specialiștilor în Sănătate publică (Renforcement du partenariat France-République de Moldavie pour la formation des spécialistes en Santé Publique – FRAMO).

Vizita a avut drept scop consolidarea relațiilor cu Disciplina de igienă din cadrul Departamentului Medicină Preventivă (DMP) al USMF „Nicolae Testemițanu” și dezvoltarea unor noi inițiative în domeniul sănătății publice.

Aflată pentru prima dată în Republica Moldova, echipa franceză, reprezentată de profesorul Joël Ladner, specialist în sănătate publică și epidemiologie, și Marie-Pierre Tivolacci, medic epidemiolog la Spitalul Universitar din Rouen, a efectuat vizite la Biblioteca Științifică Medicală, Blocul didactic nr. 1 „Leonid Cobăleanski”, Centrul de evaluare academică și Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicilor.

În acest scop, partenerii proiectului au organizat o masă rotundă cu genericul „Coopération académique et partage de bonnes pratiques entre la France et la République de Moldavie”, la care au participat prodecanii de la Facultatea de Medicină nr. 1, reprezentanți de la DMP și Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană (DREIE), responsabili de Filiera Universitară Francofonă, studenți de la programul Sănătate publică. Evenimentul a avut drept scop consolidarea parteneriatului academic și dezvoltarea

competențelor în domeniul sănătății publice, schimbul de experiență, bune practici și de perspective inovatoare în formarea specialiștilor în sănătate publică și, de asemenea, în domeniul medicinei.

Memorandum de colaborare cu International Student Surgical Network-Moldova

Catedra de chirurgie generală „Nicolae Anestiadi” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a semnat un Memorandum de înțelegere cu “International Student Surgical Network-Moldova” (IncISION Moldova) – organizație studențească internațională care promovează educația chirurgicală, leadershipul și antrenarea studenților în activități academice și profesionale. Acordul a stabilit un cadru de cooperare educațională și profesională, ce va facilita organizarea workshopurilor, sesiunilor de instruire practică și activităților academice comune, contribuind la dezvoltarea competențelor tehnice și profesionale ale studenților, inclusiv internaționali. Acordul a fost încheiat la 13 martie 2026 în cadrul primei ediții a workshopului „Surgical Knots and Sutures”.

„Dezvoltarea abilităților practice reprezintă o componentă esențială în formarea viitorilor medici. Prin organizarea acestui workshop și prin colaborarea

inițiată cu International Student Surgical Network – Moldova, ne propunem să oferim studenților oportunități suplimentare de învățare aplicativă și de perfecționare a competențelor chirurgicale într-un cadru academic modern”, a menționat șeful Catedrei de chirurgie generală „Nicolae Anestiadi”, Dumitru Casian.

Participantii la atelier au avut oportunitatea de a exersa tehnici fundamentale de realizare a nodurilor și suturilor chirurgicale pe modele de simulare, activitățile fiind desfășurate sub îndrumarea instructorilor și a cadrelor didactice ale catedrei. Activitatea a fost

coordoanată de conferențiarul universitar Marin Vozian și Alexandru Ursu, și doctorandul Mihail Rotaru.

În total, au fost organizate 7 workshopuri practice, cu niveluri diferite de complexitate, de la tehnici chirurgicale de bază până la proceduri mai avansate. Dintre acestea au fost desfășurate: 4 ediții ale workshopului „Noduri și suturi în chirurgie” și 3 ediții ale atelierului „Anastomoze intestinale: principii și tehnici de bază”. Beneficiarii acestor activități au fost studenții Facultății de Medicină nr. 2.

La fiecare workshop au participat, în medie, între 9 și 13 studenți, ceea ce a permis asigurarea unei instruirii practice eficiente. De asemenea, pentru fiecare workshop, participanților le-au fost expediate în prealabil informații și fotografii, ca material suplimentar. Activitățile menționate au contribuit la dezvoltarea competențelor practice ale studenților și la consolidarea colaborării internaționale în domeniul educației medicale.

Ziua ușilor deschise: oportunități de ghidare în carieră pentru elevii din țară

Ziua ușilor deschise la USMF „Nicolae Testemițanu” a reunit peste cinci sute de tineri – elevi, absolvenți și părinți – curioși și interesați să cunoască mai îndeaproape viața academică. Programul a debutat cu târgul ofertelor educaționale ale facultăților Universității. Vizitatorii au avut ocazia să afle despre programele de licență, integrate și de master, condițiile de studii și trai, oportunitățile pentru mobilități academice, activitatea curriculară și extracurriculară a studenților, dar și să se familiarizeze cu infrastructura universitară ș.a.

În debutul evenimentului de bun-venit, prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică și management academic, a menționat că Universitatea este un punct de atracție pentru tineri foarte bine pregătiți și deschisă pentru toți cei care doresc să-și construiască o carieră în domeniul sănătății și să devină membri ai comunității academice.

„Studiile în domeniul sănătății sunt de durată, dar merită toate eforturile, deoarece medicina sau farmacia oferă o satisfacție profesională unică: sentimentul lucrului bine făcut și bucuria de a putea ajuta oameni, de a salva vieți și de a primi recunoștința pacienților pentru starea lor de sănătate”, a afirmat profesorul Olga Cernetchi.

În finalul discursului său, prim-prorectorul le-a urat tinerilor mult succes la examenele de bacalaureat și și-a exprimat speranța că, la 1 septembrie, se vor revedea, de data aceasta în calitate de studenți ai universității noastre.

Ulterior, decanii și prodecanii facultăților, dar și reprezentanții ai Co-

misiei de admitere, au oferit tinerilor informații detaliate despre programele educaționale și procesul de admitere și au răspuns la întrebările adresate de către potențialii candidați la studii.

Ziua ușilor deschise a inclus activități interactive precum workshopuri de acordare a primului ajutor medical și de resuscitare cardiorespiratorie, masterclassuri, expoziții, sesiuni foto și excursii la cele mai atractive destinații universitare: Facultatea de Medicină nr. 1, aule și săli de studii în Blocul didactic central al Universității, Facultatea de Stomatologie și Centrul Stomatologic Universitar, Catedra de anatomie și Muzeul de anatomie a omului, Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, Centrul Universitar de Reabilitare Medicală, Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară, Facultatea de Farmacie și Centrul Farmaceutic Universitar

„Vasile Procopișin”, Blocul didactic nr. 1 „Leonid Cobăleanski” și Centrul de evaluare academică, Biblioteca Științifică Medicală, Complexul Sociocultural Universitar, Alea

savanților și medicilor iluștri, Centrul de autogovernare studențească ș.a. Totodată, tinerii au făcut un tur prin Campusul studențesc, unde au văzut condițiile de trai în cămine, au vizitat cantina, Complexul Sportiv Universitar, Școala Auto și alte obiective.

Ziua ușilor deschise la USMF „Nicolae Testemițanu” a fost organizată în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină, Asociația Studenților Farmaciști din Republica Moldova și Asociația Studenților Stomatologi din Moldova. Pe parcursul zilei, elevii au fost ghidați de studenții voluntari, care le-au oferit mai multe informații despre viața de student.

Exemplu național de solidaritate prin donarea de sânge

USMF „Nicolae Testemițanu” a fost apreciată cu Trofeu și Diploma de gradul I de către Parlamentul Republicii Moldova, în semn de prețuire și recunoștință pentru profesionalism și rezultate remarcabile în organizarea campaniilor naționale de promovare a donării de sânge, pentru contribuție substanțială în cadrul Programului național de securitate transfuzională și autoasigurare a țării cu produse sangvine pentru anii 2023-2027, precum și cu prilejul Zilei mondiale a donatorului de sânge.

Ceremonia de premiere a celor mai activi donatori a avut loc pe data de 15 iunie 2026, la Palatul Republicii, în prezența reprezentanților autorităților publice, instituțiilor medico-sanitare, organizațiilor parteneriale și ai societății civile.

Evenimentul a fost organizat de Centrul Național de Transfuzie a Sângelui (CNTS) în cadrul campaniei naționale cu genericul „Donează o picătură de umanitate. Salvează vieți!”.

Pe data de 9 aprilie și 15 iunie, Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină a organizat campania

de donare de sânge „Donează sânge – fii erou!”, cu participare activă a comunității universitare și sub patronajul CNTS. Grație participării studenților, medicilor rezidenți și a altor reprezentanți ai Universității, acțiunea a contribuit la asigurarea necesarului de produse sanguine pentru instituțiile medicale și la consolidarea spiritului de solidaritate și responsabilitate socială.

Potrivit datelor oficiale, aproximativ 100 de pacienți din țara noastră au nevoie zilnic de transfuzii de sânge și componente sangvine. Printre aceștia se regăsesc copii cu afecțiuni oncologice, persoane implicate în accidente grave, pacienți supuși intervențiilor chirurgicale complexe și femei cu complicații severe la naștere.

Demascarea atractivității tutunului și nicotinei

La 31 mai 2026 a fost consemnată Ziua mondială fără tutun cu genericul „Demascăm atractivitatea – combatem dependența de tutun și nicotină”, cu scopul de a schimba percepția publicului, în special a tinerilor, în privința produselor alternative de fumat și a le oferi instrumente reale pentru combaterea adicției.

Expertii în sănătate publică avertizează că tinerii devin ținta principală a strategiilor de marketing ale industriei tutunului și nicotinei. Aromele atractive, ambalajele moderne și campaniile de promovare înșelătoare sunt concepute pentru a face produsele cu nicotină să pară „cool”, înofensive și parte a unui stil de viață modern. În consecință, tot mai mulți adolescenți ajung prinși într-un cerc al dependenței, ceea ce amenință să anuleze anii de progres în lupta împotriva fumatului.

Consumul de tutun reprezintă una dintre cele mai grave probleme de sănătate publică la nivel mondial, provocând anual peste 7 milioane de decese, inclusiv aproximativ 1,6 milioane constituind nefumătorii expuși la noxele de tutun din mediu. La nivel global, aproximativ 80% dintre cei 1,3 miliarde de consumatori de tutun trăiesc în țări cu venituri mici și medii, unde impactul economic și social al fumatului este și mai accentuat. Totodată, 40 de milioane de adolescenți (cu vârste cuprinse între 13 și 15 ani) din întreaga lume consumă tutun, iar circa 15 milioane dintre aceștia folosesc țigări electronice.

În Republica Moldova, se estimează că circa 6000 de persoane își pierd viața anual din cauza consumului sau expunerii la tutun. O situație alarmantă se atestă și în rândul adulților. Astfel, potrivit ultimului studiu național privind prevalența factorilor de risc ai bolilor netransmisibile (STEPS, 2021), trei din 10 adulți sau circa 30% din populația adultă sunt consumatori curenți ai diverselor produse de tutun, preponderent în rândul bărbaților (52%), comparativ cu femeile (7,7%). Îngrijorătoare sunt și statisticile în rândul adolescenților, circa 12,7% dintre aceștia (între 13 și 15 ani) utilizează țigări electronice.

Consumul oricărui produs ce conține tutun reprezintă un factor de

risc major ce duce la peste 30% din decesele prin cancer, 90% din decesele prin cancer pulmonar, 25% din decesele prin boli coronariene, 85% din decesele prin boli pulmonare cronice obstructive și 25% din decesele prin boli cerebrovasculare, constituind cauza fiecărui al zecelea deced în rândul adulților și reducând viața fumătorului în medie cu 10-15 ani.

Republica Moldova a făcut un pas important în protejarea sănătății copiilor și adolescenților prin pilotarea unei inițiative a OMS privind crearea de școli fără nicotină și tutun în cinci instituții. Proiectul este implementat cu suportul Ministerului Educației și Cercetării în parteneriat cu Ministerul Sănătății și Agenția Națională pentru Sănătate Publică și este inclus în cadrul național de control al tutunului și în *Strategia națională în domeniul drogurilor și adicțiilor pentru perioada 2026-2032*.

Totodată, din 24 iunie 2026, în Republica Moldova au intrat în vigoare modificările la Legea nr. 278/2007 privind controlul tutunului, menite să consolideze protecția populației împotriva efectelor nocive ale fumului de tutun și aerosolilor proveniți din țigarete electronice, produse din tutun încălzit și alte produse cu nicotină.

„Sănătatea lucrătorului medical – sănătate pentru toți”: activități de informare

Cadrele didactice de la Disciplina de igienă, Departamentul Medicină Preventivă (DMP) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, au realizat o serie de activități de informare și educație pentru sănătate, în contextul consemnării Săptămânii naționale de promovare a sănătății la locul de muncă, desfășurată în perioada 6-10 aprilie 2026, cu genericul „Sănătatea lucrătorilor medicali – sănătate pentru toți”.

Activitățile au fost derulate în mai multe instituții medico-sanitare publice cu scopul de a crește nivelul de conștientizare privind importanța menținerii sănătății la locul de muncă în rândul personalului medical, precum și de a promova comportamente sănătoase și măsurile de prevenire a riscurilor ocupaționale.

cerea poverii bolilor netransmisibile (BNT); supravegherea sănătății în relație cu factorii de mediu, sedentarismul: efectele asupra sănătății și managementul riscului la locul de muncă; cadrul legislativ național în domeniul securității și sănătății în muncă etc.

Conf. univ. Serghei Cebanu, șeful DMP, a menționat că aceste activități contribuie la consolidarea cunoștințelor personalului medical privind factorii de risc ocupaționali și măsurile de prevenire, promovând un mediu de muncă sănătos și sigur. Inițiativa se înscrie în eforturile sistematice de reducere a riscurilor profesionale și de îmbunătățire a stării de sănătate a lucrătorilor medicali.

În calitate de formatori au fost conferențiarii universitari: Serghei Cebanu, Angela Cazacu-Stratu,

Printre subiectele abordate se numără: *factorii de risc ocupaționali specifici sectorului medical și măsurile de prevenire; respectarea unui regim echilibrat de activitate și odihnă; rolul alimentației sănătoase; factorii de risc implicați în apariția bolilor profesionale și a sindromului de „burnout”; importanța promovării sănătății la locul de muncă în redu-*

Vladislav Rubanovici, Raisa Deleu, Gheorghe Țurcanu și Constantin Rîmîș, care au desfășurat activități de informare pentru lucrătorii medicali de la Centrul Național de Medicină Sportivă „Atletmed” din Chișinău, centrele de sănătate din Rezina, și Ungheni, spitalele raionale din Hîncești, Soroca și Căușeni.

USMF „Nicolae Testemițanu” – promotor al Campaniei „Învăță în Moldova”

Pentru al doilea an consecutiv, Universitatea de Stat de Medicină de Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost un lider proactiv în cadrul Campaniei naționale de promovare a studiilor universitare „Învăță în Moldova”, desfășurată sub patronajul Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova cu participarea instituțiilor de învățământ din țară.

acțiuni de orientare și ghidare în carieră la 25 de licee din țară și 5 colegii de medicină, reușind să ajungă în 33 de instituții din diferite raioane. Peste 40 de reprezentanți USMF „Nicolae Testemițanu” – cadre didactice, medici rezidenți și studenți – au promovat oferta educațională a Universității. Activitățile au acoperit peste două mii de elevi (2024) din clasele a X-XII-a.

Acțiunile de promovare a ofertei educaționale au fost desfășurate în cadrul *Zilelor ușilor deschise* pentru absolvenții de licee din Chișinău, organizată în zilele de 11, 12, 19 și 25 februarie pentru 1014 elevi din 41 de licee din capitală. Ulterior, în zilele de 14, 21 martie și 15 aprilie, USMF „Nicolae Testemițanu” a găzduit 950 de elevi de la 36 de licee din 13 raioane în cadrul *Zilelor ușilor deschise pentru absolvenții din teritoriu*. La vizita din 15 aprilie s-au alăturat și 134 de elevi, interesați de programele de studii Medicină și Stomatologie, care au fost selectați de PNUD Moldova în cadrul unui program de orientare profesională. La 25 aprilie 2026, USMF „Nicolae Testemițanu” a organizat evenimentul *Ziua ușilor deschise*, ce a reunit peste 500 de tineri din întreaga țară – elevi, absolvenți și părinți – interesați să cunoască mai îndeaproape viața academică și oferta educațională a Universității.

În perioada februarie-mai, USMF „Nicolae Testemițanu” a planificat

Totodată, în cadrul Campaniei au fost organizate opt târguri educaționale în centre raionale (Edineț, Cahul, Bălți, Căușeni, Soroca, Hîncești, Ungheni și Orhei), la care au participat 4700 de elevi. La finalul acestora, în cadrul *Săptămânii Educației*, pe data de 24 mai, la Arena Chișinău a fost organizat cel mai mare târg de oferte educaționale ale instituțiilor de învățământ superior cu genericul „Fii Pro. Alege să fii Profesor!”, ce a fost vizitat de 4000 de tineri în întreaga țară.

Programul acestor evenimente a inclus prezentarea ofertelor educaționale ale universităților, activități de orientare profesională și ghidare în carieră, workshopuri, precum și întâlniri cu profesioniști din diverse domenii. Participanții au primit materiale informative și promoționale privind oferta educațională a universității noastre și au exersat pe manechine acordarea primului ajutor aplicând tehnici de resuscitare cardio-respiratorie la adulți și copii.

Academicianul Stanislav Groppa – fondator al școlii autohtone de neurologie modernă

Comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova i-a adus un omagiu academicianului Stanislav Groppa, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, șef al Catedrei de neurologie nr. 2 și al Centrului de Sănătate a Creierului, care pe data de 15 mai 2026 a consemnat 70 de ani de la naștere.

Prin activitatea sa prolifică în domeniul neurologiei și geneticii medicale, a reușit să ridice standardele educației și cercetării medicale din Republica Moldova la nivel internațional, oferind multă speranță și încredere pacienților și repere morale tinerilor cercetători.

Una dintre realizările sale remarcabile ține de fondarea Catedrei de neurologie în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, în 1995, contribuind la formarea a zeci de generații de studenți, medici-rezidenți, dar și la educația medicală continuă a medicilor neurologi și neurochirurghi din țară. Totodată, savantul a creat Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală.

Parcursul profesional al academicianului Groppa este unul impresionant și inspirațional – de la asistent la Catedra de neurologie (1984), la prorector pentru activitate curativă al ISMC (1985-1986), conferențiar universitar la Clinica de Neurologie și Neurochirurgie (1993-1995), profesor universitar (1995), șef al Catedrei de neurologie din cadrul Facultății de Educație Medicală Continuă (1995-2015); director al Centrului Național de Genetică Umană; decan al Facultății de Perfecționare Continuă a Medicilor (1999-2009); cercetător științific principal la Centrul Național de Reproducere Umană și Genetică Medicală (2000); fondator și cercetător științific principal al Laboratorului de neurobiologie și genetică medicală (din 2006 - prezent); director al Centrului Național de Epileptologie în cadrul Institutului de Medicină Urgentă (2011 - prezent); șef al Catedrei de neurologie nr. 2 a USMF „Nicolae Testemițanu” (2016 - prezent), prorector pentru activitatea de cercetare la USMF „Nicolae Testemițanu” (2019-2024), director al Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate, președinte al

Consiliului științific al USMF „Nicolae Testemițanu” și al Consiliului științific al Consorțiului de constituire a Școlii Doctorale în domeniul Științe Medicale (2020-2024), membru al Senatului USMF „Nicolae Testemițanu” ș.a.

În calitate de prorector pentru activitatea de cercetare la USMF „Nicolae Testemițanu”, a utilizat toate oportunitățile pentru ca *Alma Mater* să devină un punct de referință pe harta științifică globală. Este incontestabil faptul că reformele inițiate în activitatea științifică universitară, în ultimii ani, reprezintă, în mare parte, meritul Domniei sale și al echipei pe care a format-o.

În premieră, sub conducerea rectorului Emil Ceban, acad. Groppa a fondat Institutul Național de Cercetare în Medicină și Sănătate și Centrul de Cercetări în domeniul Sănătății și Biomedicinii, care va găzdui Centrul Regional al Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie; a fost elaborată și implementată Strategia de fortificare a domeniului cercetare și inovare în cadrul Universității pentru perioada 2020-2030. Totodată, în învățământul superior medical a fost introdus conceptul *educație prin cercetare*. A acordat atenție deosebită modernizării și dotării structurilor de cercetare cu echipament și tehnologii noi, creând Centrul de Medicină Moleculară și Centrul de Medicină Personalizată, ca rezultat al implementării subproiectului „Fortificarea educației prin cercetare în medicină în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” (FORCE_Med)”. Grație eforturilor acad. Groppa, a fost

adoptată Legea privind banca biologică umană și creat softul Registrului de evidență informațională a bio-specimenelor. Respectiv, la finele anului 2022, USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit membră a Societății Europene pentru Biobănci și Bioprezervare (ESBB).

O altă inițiativă remarcabilă este Proiectul *DiaMed* - o platformă internațională de dialog și cooperare științifică între cercetătorii Universității și cei din diaspora medicală, prin care Alma Mater își promovează potențialul științific la nivel mondial.

Calitățile ce i-au definit acest parcurs – perseverența, integritatea și curajul academic – l-au transformat dintr-un student eminent într-un simbol al personalităților notorii din Republica Moldova, dar și de nivel internațional. Autoritatea științifică, viziunea interdisciplinară, abilitățile de lider și management academic, etica profesională, spiritul de mentor și deschiderea spre inovație au fost principalele abilități pe care le-a manifestat pe parcursul carierei și sunt confirmate prin deținerea mai

multor funcții publice. Stanislav Groppa a fost ales membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM, 2007), academician coordonator al Secției medicale (actualmente Secția științe ale vieții) la AȘM (2009-2014), membru titular al AȘM (2012), vicepreședinte al AȘM (2015-2016), membru al Biroului și al Asambleei AȘM. În anul 2025 a fost

ales membru de onoare al Academiei de Științe Medicale din România.

Cercetarea științelor medicale este domeniul care i-a definit personalitatea și destinul dedicat literalmente studiilor în domeniul neurologiei și geneticii. Arealul preocupărilor sale științifice este vast, axându-se pe neurologia stărilor urgente și studiul patologiei neuroereditare. Interesul discipolilor pentru cercetare l-a determinat să creeze școala științifică Neurologia stărilor acute și Neurogenetică, recunoscută și la nivel internațional.

Academicianul Groppa are un aport semnificativ la dezvoltarea neurologiei în țara noastră, prin cercetarea bolilor vasculare cerebrale, iar rezultatele studiilor privind epilepsia, afecțiunile neurodegenerative, ictusul și patologia genetică impulsionează și mai mult spiritul novator spre alte descoperiri științifice. Domnia sa este fondatorul Centrului Național de Epileptologie și a rețelei de centre specializate în tratamentul accidentului vascular cerebral (AVC) la nivel național.

tul vascular cerebral și durerea, 5 manuale, 21 de elaborări metodice utilizate în instruirea studenților și medicilor rezidenți de la USMF „Nicolae Testemițanu”.

Un alt aspect al activității sale de cercetare este meritul de inventator ce rezidă în implementarea unor metode noi de diagnostic și tratament, pentru care a obținut: 17 brevete de invenție, ce vizează în special tehnici avansate în neurofiziologie și soluții terapeutice inovatoare, și 11 certificate de inovație, ce atestă optimizarea unor procese clinice și aplicarea noilor protocoale de investigație.

Academicianul Stanislav Groppa a fost apreciat cu cele mai înalte distincții de stat: Medalia „Nicolae Testemițanu” (2005), Ordinul „Gloria Muncii” (2009), titlul onorific „Om Emerit” (2015), Ordinul „Milescu Spătaru” (2016), Ordinul „Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt gr. II” (2016), Medalia de argint „Meritul științific gr. II” a AȘM (2018), Ordinul „Cuv. Paisie Velicicovski” gr. II ș.a. Totodată, pentru activitate prodigioasă în formarea a zeci de generații de medici specialiști și promovarea cercetării medicale, devotament profesional și aport substanțial la prosperarea Almei Mater, profesorul universitar St. Groppa a fost apreciat cu medaliile aniversare „75 de ani de calitate, excelență și performanță” și „USMF „Nicolae Testemițanu” – 80 de ani”.

A fost desemnat Laureat al premiului „Personalitatea anului” de către Asociația Internațională „Personalitate” și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, și a fost distins cu Medalia de aur „Personalitatea anului” (2018), Distincția de excelență la Congresul internațional „Pregătim viitorul promovând excelența”, Iași, România (2018) și multe alte premii și mențiuni.

Academicianul St. Groppa reprezintă puntea spirituală și intelectuală ce unește valorile USMF „Nicolae Testemițanu” cu cele ale înaltului forum – AȘM, ghidând elita academică spre recunoaștere internațională și integrare în Spațiul European al Cercetării. În pofida oportunităților pe care le-a avut, a ales să rămână fidel Universității și Republicii Moldova, transformând recunoștința într-o misiune pe viață.

Nume de rezonanță în medicina alternativă și complementară din Republica Moldova – acad. Victor Lacusta la 75 de ani

Comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a marcat 75 de ani de la nașterea profesorului universitar Victor Lacusta. Respectabila aniversarea a fost un plăcut prilej pentru a celebra realizările remarcabile ale savant, doctor habilitat în științe medicale, șef de catedră, medic renumit și fondator al școlii științifice de medicină alternativă și complementară din Republica Moldova, academician al Academiei de Științe a Moldovei.

Pasiunea domniei sale pentru cunoașterea organismului uman a prins contur la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (astăzi USMF „Nicolae Testemițanu”), pe care l-a absolvit în 1974. Încă de la începutul carierei, a fost atras de metodele non-farmacologice de tratament, manifestând o viziune nonconformistă. Acest fapt l-a determinat să-și consolideze cunoștințele prin stagii riguroase la centre științifice din Ucraina, Rusia și China. Profilul de specialist dedicat s-a format în timp, activând în calitate de medic pediatru-reanimatolog, asistent la Catedra de psihiatrie, psihologie și narcologie, profesor universitar (din 1991), fondator și până în prezent – șef al Catedrei de medicină alternativă și complementară a USMF „Nicolae Testemițanu”. În parcursul său profesional a îmbinat cercetarea

în fiziologia clinică cu înțelepciunea medicinei tradiționale, iar ulterior l-a ajutat în elaborarea programelor de studii universitare și postuniversitare în domeniul recuperării medicale.

Activitatea sa de cercetare însumează 557 de articole și rezumate în reviste de specialitate, 25 de monografii și 3 manuale pentru medici, 3 compendii, 7 recomandări metodice și renumitul „Tratat de acupunctură clinică”, editat în două volume sub egida Centrului European de Studii Postuniversitare în Acupunctură. Toate acestea, alături de cele 36 de brevete de invenție, 7 drepturi de

autor și două certificate de inovație confirmă statutul dumnealui de savant notoriu în domeniul fiziologiei clinice și al medicinei alternative. Rezultatele remarcabile au fost prezentate la numeroase saloane internaționale de invenții și inovație din România, Elveția și Republica Moldova, unde a fost apreciat cu 10 medalii de aur, 1 de argint și 1 de bronz.

Un aport substanțial l-a adus și în calitate de redactor-șef a mai multor reviste științifice naționale și internaționale. A depus eforturi pentru fondarea școlii științifice de medicină alternativă și fiziologie clinică, și îndeplinește cu responsabilitate rolul de președinte al Asociației Medicină Alternativă și Complementară din Republica Moldova. Totodată, a fost director al Centrului European de Studii Postuniversitare în Acupunctură și Homeopatie, șef al Grupului Științific Acupunctură și Sanocreatologie al Institutului de Fiziologie și Sanocreatologie al AȘM, președinte al Asociației Europene de Acupunctură și vicepreședinte al EAA din 2005 până în prezent; președinte și vicepreședinte al Comisiei de experți în științe biologice și medicale a Consiliului Național pentru Atestare și Acreditate; președinte al Comisiei Republicane de Atestare pentru medici în medicina alternativă ș.a. În anul 2000 a fost ales mem-

bru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), iar peste șapte ani – membru titular.

Pentru activitate prodigioasă a fost apreciat cu înalte distincții de stat: titlul onorific de „Om Emerit”, Ordinul „Gloria Muncii”; Medalia aniversară „75 ani de calitate, excelență și performanță a USMF „Nicolae Testemițanu”, Medalia „80 ani” și Diploma de Onoare a USMF „Nicolae Testemițanu”. Performanțele în cercetare au fost apreciate cu medaliile academice „Dimitrie Cantemir” și „Nicolae Milescu Spătarul”, Medalia jubiliară „60 de ani de la fon-

darea primelor instituții academice din Republica Moldova”, Medalia „55 de ani de la fondarea AȘM”; Medalia

„Meritul Științific” clasa a II-a a AȘM. Cariera domniei sale este un exemplu elocvent de consacrare învățământului superior medical, științei și practicii medicale, leadershipului și excelenței în cercetare. Este un lider care a clădit punți între medicina tradițională și cea modernă, formând zeci de generații de specialiști și promovând numele Almei Mater și al Republicii Moldova la cele mai înalte forumuri științifice din lume.

Academiciana Eva Gudumac – un model de noblete academică și profesională

Comunitatea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a consemnat pe 6 mai 2026 - 85 de ani de la nașterea Distinsei Doamne Academician Eva Gudumac.

Cu acest prilej, conducerea Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și a Academiei de Științe a Moldovei i-au adus un buchet de aprecieri și grațitudine și câteva daruri simbolice, în semn de prețuire a activității profesionale în domeniul sănătății și învățământului superior medical, cât și a aportului substanțial la dezvoltarea științelor medicale și a responsabilității sociale.

Ministrul Emil Ceban i-a acordat Diploma Ministerului Sănătății al RM, în semn de recunoaștere a activității fructuoase în chirurgia pediatrică, în dezvoltarea științei în

Republica Moldova și exigenței academice, care este un model pentru generații întregi de specialiști. „Sunteți o figură emblematică a medicinei naționale, un model desăvârșit de medic chirurg, savant și mentor. Activitatea dumneavoastră academică prodigioasă și contribuția majoră la dezvoltarea sistemului de sănătate, în special în domeniul vital al protecției sănătății mamei și copilului, reprezintă un pilon de stabilitate și progres pentru Republica Moldova”, a specificat ministrul.

Prim-prorectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Olga Cernetchi, i-a acordat Diploma de onoare și Moneda aniversară a Universității. „Suntem onorați să celebrăm o personalitate remarcabilă a Republicii Moldova. Pentru noi ați fost și sunteți un model de medic chirurg, savant și om politic, dar în primul rând ca o doamnă – cea mai mare doamnă a USMF „Nicolae Testemițanu”. Activând ambele în același domeniu al ocrotirii sănătății mamei și copilului, am avut onoarea să avem un schimb de experiență îndelungat. Vă mulțumesc pentru tot ce faceți pentru sistemul de sănătate din țară, pentru Universitate, pentru mine ca specialist și pentru alți colegi”, a accentuat prim-prorectorul.

Academicianul Stanislav Groppa a evocat calitățile academicianei Eva Gudumac, repere care au fost imortalizate în filmul *Femeia în alb*, ce vorbește despre sacrificiul, munca și rezistența femeilor din știința și medicina

românească. „Am onoarea să vă cunosc pe parcursul anilor, în toate aspectele activității dumneavoastră, pedagogice și curative în Universitate, în activitatea politică, dar foarte importantă este activitatea academică, sunt onorat că ați fost promovată în funcția de

coordonator al Secției științe ale vieții, pe care o realizați cu mult tact academic și cu mare iscusință”, a punctat academicianul Groppa.

În semn de înaltă recunoaștere a carierei de excepție, președintele Academiei de Științe a Moldovei, academicianul Ion Tighineanu, i-a conferit doamnei academician Medalia „Meritul Civic”, clasa I, menționând că este un veritabil model de demnitate și profesionalism.

Acad. Eva Gudumac a transmis mulțumiri tuturor celor prezenți, menționând că este rodul unei familii de oameni simpli și muncitori, și se simte recunoscătoare că duce mai departe tradițiile frumoase ale familiei și ale valori preluuate de la părinți.

Fiind un discipol demn al ilustrului chirurg pediatru – academiciana Natalia Gheorghiu, dna. Gudumac s-a afirmat ca un medic și savant de cea mai înaltă probitate profesională și morală. Titlurile științifice de doctor habilitat în științe medicale și academi-

ciană a Academiei de Științe a Moldovei (ASM), precum și funcțiile notabile de decan al Facultății de Pediatrie, șef al Catedrei de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu”, cercetător științific principal în Laboratorul de infecții chirurgicale la copii a USMF „Nicolae Testemițanu”, vicepreședinte a ASM și conducător a Secției științe ale vieții a instituției academice, director-coordonator al Centrului Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Natalia Gheorghiu” și deputat în Parlamentul Republicii Moldova demonstrează, în mod elocvent, calitățile Domniei sale de lider printre medici, savanți și profesori universitari.

Palmaresul impresionant de realizări științifice, didac-

tice și manageriale i-a conferit o înaltă apreciere în plan național și internațional – o recunoaștere incontestabilă atât ca specialist iscusit în domeniul chirurgiei pediatrice, cât și ca savant notoriu – fondator al unei veritabile școli științifice, care a devenit remarcabilă printr-un stil și o manieră proprie de abordare a problemelor practice și teoretice. În cadrul acestei școli a format numeroase cadre medicale de valoare în chirurgia pediatrică, inclusiv cercetători anorați la realitățile medicinelor moderne. Sunt mulți, foarte mulți discipoli care își amintesc cu recunoștință de lecțiile dumneaei, memorabile prin modul unic de a aborda fiecare caz clinic și suferința a copilului aflat în dificultate.

Prin tot ceea ce a realizat în cei peste 60 de ani de activitate prolifică în cadrul Almei Mater, și-a edificat un nume sinonim cu excelența în măiestria chirurgicală și pedagogică. Reprezintă generația de aur a USMF „Nicolae Testemițanu” – făuritori de valori și tradiții universitare, contribuind decisiv la dezvoltarea și modernizarea continuă a învățământului superior medical, a științelor medicale și a sistemului de sănătate din Republica Moldova.

Sub conducerea Domniei sale, Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu” (1986-2017) și-a extins considerabil aria de studiu științifico-practic, acoperind întreg spectrul problematicei acestui domeniu. Mai mult decât atât, în calitate de savant talentat, pedagog de vocație și promotor neobosit al valorilor științifice

și general-umane, a reușit să îmbunătățească semnificativ indicatorii activității chirurgicale pediatrice, aliniindu-i la standardele europene contemporane.

Astăzi, doamna Academiciană se poate mândri cu numeroși discipoli – 30 de doctori în științe medicale și 13 doctori habilitați – o dovadă deosebită a consolidării breslei de specialiști în chirurgia pediatrică. La acestea se adaugă multiple publicații științifice apărute în ediții prestigioase naționale și internaționale, precum și participări active la diverse forumuri științifice de specialitate. Activitatea inovativă este confirmată și prin deținerea unui certificat de inovator și a 30 de brevete de invenție.

Pentru merite deosebite în activitate, a fost distinsă cu cele mai înalte onoruri ale statului: „Ordinul Republicii”, titlul onorific „Om Emerit” al Republicii Moldova, Ordinul „Bogdan Înțelemeitorul”, precum și medalile „Nicolae Testemițanu” și „60 de ani ai Academiei de Științe a Moldovei” – recunoașteri care certifică, în mod deplin, contribuția remarcabilă la dezvoltarea științelor medicale și medicinei autohtone. Totodată, pentru activitate prodigioasă în formarea a zeci de generații de medici specialiști și promovarea cercetării medicale, devotament profesional și aport substanțial la prosperarea Almei Mater a fost apreciată cu medalie aniversară „75 de ani de calitate, excelență și performanță” și „USMF „Nicolae Testemițanu” – 80 de ani”, și cu numeroase diplome de onoare și de merit.

O viață dedicată educației și cercetării medicale – acad. Viorel Prisacari

Cu prilejul aniversării a 80-a de la naștere, profesorul universitar Viorel Prisacari – doctor habilitat în științe medicale, fost șef al Catedrei de epidemiologie și prorector pentru activitate științifică la USMF „Nicolae Testemițanu”, ex-deputat, membru titular al ASM, Om Emerit al Republicii Moldova – a fost omagiat în cadrul unei ședințe festive desfășurate la Alma Mater pe data de 27 martie 2026.

Prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică și management academic, a remarcat că viața și activitatea profesorului Viorel Prisacari constituie un exemplu elocvent al devotamentului pentru profesie, al fidelității față de valorile academice, științifice și clinice și al responsabilității față de societate. „În persoana Domniei sale se regăsesc calitățile savantului autentic, ale profesorului inspirat și ale liderului, care a contribuit substanțial la dezvoltarea științei medicale și a învățământului superior medical din Republica Moldova. Sub conducerea sa, activitatea științifică a universității noastre a cunoscut o etapă importantă de consolidare și dezvoltare,

profesorul contribuind la dezvoltarea potențialului științific, implementarea și consolidarea direcțiilor strategice de cercetare ale Universității în concordanță cu prioritățile sistemului național de sănătate”, a punctat profesorul Olga Cernetchi.

Ministrul Sănătății al Republicii Moldova, Emil Ceban, a declarat că academicianul Viorel Prisacari este o personalitate notorie și un reper

autorităților în sănătate publică”, a conchis ministrul.

„Opt decenii de viață trăită cu demnitate, muncă deosebită, credință în valoarea științei și devotament pentru epidemiologie și sănătate publică. Domnia sa reprezintă o școală, un reper moral și profesional, unul dintre cei mai respectați promotori ai sănătății publice, spre binele oamenilor și comunității. Timp de aproape trei decenii a condus Catedra de epidemiologie, rămânând în continuare profesor consultant și cercetător științific principal, un sprijin intelectual și moral de neînlocuit, un mentor dedicat, perseverent și înțelept, care prin exemplul personal ne inspiră să tindem spre excelență și integritate profesională”, a specificat discipola Angela Paraschiv, secretar de stat la MS.

Directorul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, Nicolae Jelamschi, a remarcat că toți angajații instituției pe care o reprezintă, alcătuită din peste 300 de specialiști, 100 de epidemiologi și peste 200 de microbiologi igienisti, sunt discipolii distinsului profesor Prisacari, pe care i-a educat și i-a învățat. În semn de înaltă apreciere a contribuției esențiale la dezvoltarea învățământului superior medical, a cercetării științifice și consolidării sistemului național de sănătate, directorul ANSP i-a acordat profesorului distincția „Crucea pentru merite în asigurarea sănătății publice”.

De-a lungul unei cariere exemplare de peste cinci decenii, consacrate medicinei, educației și cercetării profesorul Viorel Prisacari s-a afirmat ca un pedagog cu vocație, savant ilustru în domeniul epidemiologiei și sănătății publice, manager vizi-

onar și un promotor consecvent al valorilor academice, având un aport esențial la dezvoltarea educației și științelor medicale și a sistemului național de sănătate. A desfășurat o activitate prodigioasă în funcția de șef al Catedrei de epidemiologie, prin care a contribuit substanțial la consolidarea și dezvoltarea școlii de epidemiologie din Republica Moldova. Fiind un manager cu viziune strategică a reușit să consolideze o echipă de pedagogi profesioniști și cercetători iscușiți, să dezvolte baza tehnico-materială, să modernizeze procesul de instruire și cercetare medicală. Zeci de generații de studenți, medici rezidenți și specialiști în sănătate publică au avut oportunitatea să studieze epidemiologia sub ghidarea dumnealui. Prin școala națională de epidemiologie pe care a dezvoltat-o în această perioadă, a asigurat o succesiune de profesioniști care acționează promovând aceleași principii și valori.

Valoroasă este și activitatea desfășurată în funcția de șef al Laboratorului științific Epidemiologia infecțiilor intraspitalicești, unde au fost realizate studii de referință în domeniul infecțiilor asociate asistenței medicale.

Exercitând cu responsabilitate și profesionalism funcția de prorector pentru activitate științifică la USMF „Nicolae Testemițanu”, peste 20 de ani, a contribuit la: dezvoltarea potențialului științific al Universității, inițierea și promovarea unor noi domenii de cercetare interdisciplinară, optimizarea sistemelor de supraveghere epidemiologică, consolidarea colaborării între diferite catedre și centre de cercetare universitare, modernizarea infrastructurii științifice, integrarea tinerilor

cercetători, studenților și medicilor rezidenți în activitatea științifică, inițierea și dezvoltarea a numeroase proiecte de cercetare fundamentală și aplicativă în cooperare cu instituții academice și centre de cercetare din țară și din străinătate.

Palmaresul bibliografic include peste 486 de lucrări științifice și didactice, inclusiv 10 monografii, 17 manuale, 38 de brevete de invenție, peste 117 certificate de inovator, precum și preparate medicamentose autohtone cu proprietăți antibacteriene și antifungice. Rezultatele cercetărilor domniei sale au stat la baza elaborării sistemului modern de supraveghere epidemiologică în Republica Moldova. Totodată, manualele semnate „Epidemiologie generală” și „Epidemiologia specială” sunt considerate astăzi lucrări fundamentale în formarea medicinistilor. Având o experiență vastă, sub îndrumarea profesorului Prisacari au fost susținute 22 de teze de doctor în științe medicale (4 de doctor habilitat și 18 teze de doctor).

A reușit să valorifice numele Almei Mater atât în țară, cât și peste hotare prin partici-

parea la peste 30 de expoziții naționale și internaționale de inovații și transfer tehnologic, obținând 64 de medalii, dintre care: 38 de aur, 14 de argint și 12 de bronz. Acestea, dar și multe alte realizări au fost indicatori de excelență pentru

recunoașterea performanței academice, fiind apreciat cu: Premiul Mare al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, Premiul Autorității Naționale pentru cercetare științifică din București, România, Medalia de Aur și titlul onorific de „Inventator remarcabil”, acordat de către Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale ș.a.

Responsabilitatea de specialist principal în epidemiologie al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova și de membru în diverse comisii de experți confirmă statutul de autoritate profesională în domeniul sănătății publice. Pentru activitate îndelungată și prodigioasă și merite deosebite, a fost decorat cu Ordinul „Gloria Muncii”, medalia „Meritul Civic”, medalia „Dimitrie Cantemir” a ASM, Ordinul Regatului Belgiei ș.a.

MedEspera-2026: număr record de participanți și calitate excepțională a lucrărilor științifice

Congresul internațional pentru studenți, studenți-doctoranzi și tineri medici MedEspera, ediția a XI-a, cu genericul „Construind o nouă eră a medicinei cu ajutorul inteligenței artificiale” s-a remarcat printr-un interes sporit din partea tinerilor cercetători și prin calitatea lucrărilor științifice prezentate. Un număr record de 987 de participanți, dintre care 395 internaționali, au luat parte la cele 74 de workshopuri și 27 de sesiuni științifice, fiind ghidați de 225 de profesori, inclusiv 14 experți internaționali. Ediția actuală s-a evidențiat și prin calitatea excepțională a lucrărilor prezentate de studenți, medici rezidenți și tineri cercetători în medicină și farmacie.

Evenimentul a pus în prim-plan una dintre cele mai importante subiecte de actualitate la nivel mondial – dezvoltarea unei noi etape a medicinei prin integrarea inteligenței artificiale, fără a înălțura dimensiunea umană a actului medical precum empatia și gândirea clinică. „Tehnologiile au rolul de a susține activitatea medicului și de a pune la dispoziție instrumente mai performante pentru luarea unor decizii medicale rapide și corecte. Viitoare generații de specialiști își vor desfășura activitatea într-un sistem diferit de cel pe care l-am cunoscut noi, unde învățarea continuă și gândirea critică vor avea o importanță la fel de mare ca formarea medicală propriu-zisă”, a afirmat Emil Ceban, Ministrul Sănătății al Republicii Moldova, la inaugurarea lucrărilor Congresului.

Prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică și management academic, a afirmat că acest congres reprezintă expresia

energiei intelectuale a noii generații de medici și cercetători, a curajului de

a pune întrebări și de a contribui activ la dezvoltarea medicinei moderne. Astăzi, universitatea oferă condiții moderne pentru activitatea de cercetare, laboratoare performante și centre de

simulare, pentru ca tinerii noștri să fie pe deplin integrați în spațiul științific european și mondial.

Președinta Congresului Dreyah Candice, studentă în anul V la Facultatea de Medicină nr. 2, a menționat că în acest an forumul științific a reunit cel mai mare număr de participanți din istoria sa: „Oameni din 10 țări, din culturi, medii și cu experiențe diferite s-au întrunit pentru a-și împărtăși pasiunea pentru cercetarea medicală și farmaceutică, pentru învățare și conexiune umană”. Medicinista a subliniat importanța evenimentului pentru tinerii medici, care și-au valorificat potențialul științific, au făcut schimb de experiență și au creat noi colaborări academice internaționale. Totodată, aceasta a accentuat efortul colosal al echipei de organizare și anume al membrilor Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină.

Cea de-a XI-a ediție a Congresului internațional MedEspera s-a desfășurat în perioada 6-8 mai 2026 și a fost organizată de USMF „Nicolae Testemițanu” în comun cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova în parteneriat cu Centrul Universitar de Simulare

în Instruirea Medicală, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Ministerul Educației și Cercetării și Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova.

Conferința Internațională AI&Big Data din România

Un grup de studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” împreună cu ministrul Sănătății Emil Ceban și reprezentanți ai UNFPA în Republica Moldova, au participat la Conferința internațională AI & Big Data: Regional AI Valley, desfășurată în perioada 6-7 martie 2026 la București, România. Evenimentul a fost dedicat transformării digitale și utilizării inteligenței artificiale în domenii strategice, inclusiv în sectorul sănătății.

Conferința a reunit lideri din sectorul public, privat și academic pentru a discuta impactul inteligenței artificiale asupra dezvoltării economice și sociale. Ministrul Sănătății, Emil Ceban, a subliniat importanța digitalizării sistemului de sănătate în contextul implementării Programului Național pentru Digitalizare și Inovare în Sănătate 2025-2030. „Transformarea sistemului de sănătate nu poate fi separată de procesul de digitalizare. Dezvoltarea infrastructurii digitale, utilizarea datelor pentru decizii mai bine fundamentate și integrarea noilor tehnologii, inclusiv a inteligenței artificiale, sunt direcții strategice pentru servicii medicale mai eficiente și mai accesibile pentru cetățeni”, a declarat oficialul.

Reprezentanta UNFPA în Republica Moldova, Dr. Karina Nersesyan, a subliniat importanța investițiilor în tineri și în dezvoltarea capitalului uman pentru inovare. „Implicarea studenților în astfel de evenimente este o investiție di-

rectă în viitorii specialiști care vor contribui la dezvoltarea soluțiilor digitale pentru sistemul de sănătate. De exemplu, cancerul de col uterin este o maladie prevenibilă în secolul XXI, totuși în Republica Moldova o femeie moare din această cauză la fiecare trei zile. Explorarea noilor tehnologii și a inteligenței artificiale pentru a soluționa această problemă reprezintă o oportunitate reală”, a declarat Dr. Karina Nersesyan.

„Participarea la conferința dedicată inteligenței artificiale a fost o

experiență extrem de valoroasă pentru noi, mediciști. Am avut oportunitatea de a descoperi perspective noi asupra modului în care AI transformă diferite domenii, inclusiv educația și medicina. Discuțiile cu experți și participanți din diverse țări ne-au oferit idei practice și motivație pentru a integra aceste tehnologii în activitățile noastre”, a spus Pavel Chisaru, student la USMF „Nicolae Testemițanu” în anul VI la programul Medicină, președinte al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova.

USMF „Nicolae Testemițanu” face parte din consorțiul *Moldova AI Hub* – o inițiativă națională care reunește instituții publice și private pentru dezvoltarea ecosistemului de inteligență artificială în Republica Moldova. Totodată, implementarea *Health Tech Hub* la USMF „Nicolae Testemițanu” reflectă angajamentul pentru valorificarea inovației și a tehnologiilor digitale în sistemul de sănătate.

Concursul european „EuRoPhyz Quiz - 2026”

Două echipe de studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – pasionați de fiziologie – au obținut performanțe în cadrul competiției europene „EuRoPhyz Quiz 2026”. Evenimentul s-a desfășurat în zilele de 8 și 9 mai 2026 la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, România.

Ediția din acest an l-a avut în calitate de *Quiz Master* pe prof. Hwee Ming Cheng, personalitate recunoscută în domeniul fiziologiei la nivel internațional, inițiatorul competiției *Inter Medical School Physiology Quiz* din Kuala Lumpur, Malaezia, ajunsă la cea de-a 22-a ediție. Prezența sa a oferit concursului o legătură directă cu formatul internațional care a inspirat *EuroPhyz Quiz*.

Echipa studenților de la USMF „Nicolae Testemițanu” a obținut Locul I, fiind reprezentată de mediciști: Bogdan Marandiuc, Alexandru Gaitur, onstantin Babuc, Igor Codreanu și Gabriel Cristea.

Cea de-a doua echipă a universității noastre, reprezentată de mediciști Victor Dvornic, Dan Platon, Ionuț Pătrănică și Sandu Sârbu, a fost distinsă cu Mențiune, rezultate care confirmă nivelul înalt de pregătire al studenților și impactul cadrelor didactice în promovarea performanței academice.

Competiția a reunit 14 echipe, formate din 62 de studenți din diferiți ani de studii, reprezentând universități din România, Republica Moldova și Croația, și a avut drept scop promovarea excelenței academice și a colaborării internaționale în domeniul fiziologiei.

Evenimentul a fost organizat de Disciplina de fiziologie a Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca în colaborare cu Societatea Română de Fiziologie și Organizația Studenților Mediciști.

SymOlympic - competiția ce transformă simularea clinică în performanță

Studenții de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și-au demonstrat cunoștințele, abilitățile practice și capacitatea de a gestiona cazuri clinice simulate, inspirate din situații reale, în cadrul celei de-a VII-a ediții a Olimpiadei universitare de simulare medicală SimOlympic.

Olimpiada a fost organizată în cadrul Congresului internațional MedEspera-2026 și a avut loc pe data de 6 mai în incinta Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM), reunind șase echipe a câte 5 studenți. Fiecare echipă a purtat

un dress code medical distinct și s-a prezentat printr-un video de două minute.

Competiția s-a desfășurat în mai multe etape: preselecție, semifinală și finală. Scenariile propuse au abordat situații clinice din diverse domenii medicale și au fost realizate pe simulatoare de fidelitate înal-

te pentru acumularea experienței profesionale de către studenți, ceea ce le va fi de ajutor în activitatea de viitor în sistemul de sănătate”, a declarat, în deschiderea evenimentului, Andrei Romancenco, secretar de stat la Ministerul Sănătății al Republicii Moldova.

Iurie Saratila, șef adjunct programe educaționale și evaluare la CUSIM, a menționat că participanții au fost expuși unor situații clinice simulate ce reproduc dinamica actului medical, învățând să-și asume responsabilitatea deciziei, să gestioneze stresul și să-și perfecționeze capacitatea de reacție și adaptare în situații clinice. „Exercițiile prin simulare contribuie semnificativ la formarea profesională timpurie a viitorilor medici, oferindu-le o tranziție spre practica clinică reală”.

Evaluarea a fost realizată de un juriu format din specialiști în domeniu, care a apreciat performanța participanților în baza criteriilor de comunicare, lucrului în echipă și managementului de caz.

Echipa „Night Shift” este câștigătoare ediției din acest an, echipa „Adrenalina” s-a situat pe locul II (ambele de la USMF „Nicolae Testemițanu”) și echipa „SSCR” de la Universitatea „Transilvania” din Brașov, România – pe locul III. Felicitări tuturor mediciștilor pentru curaj, participare și profesionalism!

tă din dotarea CUSIM, precum și pe pacienți standardizați, demonstrând capacitatea de a gestiona scenarii clinice simulate, abilități de comunicare, colaborare și coordonare a lucrului în echipă.

„Competiția este una benefică

Starturi vesele: sănătate prin mișcare și spirit de echipă

Pe data de 5 aprilie 2026, cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății, Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova a desfășurat „Starturi vesele” – o adevărată sărbătoare a energiei, mișcării și bune dispoziții! Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova și Biroul Organizației Mondiale a Sănătății în Republica Moldova.

Competițiile s-au desfășurat în cadrul a trei probe: ștafeta, biathlon și otgon, fiecare etapă fiind parcursă cu implicare maximă și multă voie bună, iar clasamentul final prezintă:

Locul I – Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo” din Chișinău;

Locul II – Facultatea de Medicină nr. 1, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”;

Locul III – Colegiul de Medicină din Orhei.

La eveniment au fost prezenți: Emil Ceban, ministrul sănătății; Miljana Grbic, șefa Biroului OMS în Republica Moldova; Marcel Abraș, prorector pentru managementul activității clinice; Gheorghe Buruiană, șef al Centrului de management al activității sociale; și Pavel Chisaru, președintele ASRM.

„Starturi vesele” continuă să fie o tradiție ce inspiră, unește și aduce zâmbete, promovând sănătatea prin mișcare și colaborare.

Studenții USMF - medaliați la Combat Ju-Jitsu

Performanțele academice și cele sportive merg mână în mână la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Un exemplu elocvent este Lucian Didenco, student în anul I la Facultatea de Medicină nr. 1, care a înregistrat, în acest an, rezultate remarcabile la competițiile naționale și internaționale de Combat Ju-Jitsu, confirmându-și statutul de unul dintre cei mai valoroși sportivi ai Republicii Moldova la această disciplină.

11-14 iunie 2026, Lucian Didenco a cucerit titlul de campion european la Ju-Jitsu Contact, obținând locul I la categoria adultă -77 kg, în cadrul Campionatului European desfășurat la Pitești, România.

Competiția a reunit peste 500 de sportivi din 22 de țări, iar parcursul studentului nostru a fost unul impresionant. Acesta a disputat patru meciuri, obținând victorii convinșătoare, inclusiv una prin technical knockout (TKO) și alte două la decizia arbitrilor, demonstrând un nivel

Prima mare reușită a fost consemnată în perioada 28-29 martie 2026, când studentul a devenit campion al Republicii Moldova la Combat Ju-Jitsu, cucerind locul I la categoria -77 kg, categoria de vârstă 18+ ani. Deținător al titlului de Maestru în Sport la Combat Ju-Jitsu, Lucian este membru al selecționatei de judo din cadrul Catedrei de educație fizică a Universității.

La aceeași competiție, Igor Nicolaș, student în anul II la Facultatea de Medicină nr. 1, a urcat pe podium, clasându-se pe locul III.

Șirul succeselor a continuat pe plan internațional. În perioada

înalt de pregătire tehnică, rezistență și spirit competitiv.

Campionatul European a fost organizat de Federația Română de Arte Marțiale, în parteneriat cu Primăria Municipiului Pitești și Consiliul Local Pitești, cu sprijinul Agenției Naționale pentru Sport și al Ju-Jitsu International Federation.

Rezultatele obținute reflectă perseverența și disciplina sportivului, precum și pregătirea asigurată de antrenorul său, Alexandru Strechie, a cărui experiență și exigență au contribuit la transformarea muncii susținute în performanțe de nivel european.

Rezultate remarcabile la Campionatul Național Universitar la Atletism-2026

Studenții USMF „Nicolae Testemițanu” au obținut rezultate remarcabile la Campionatul Național Universitar la Atletism-2026.

Competiția a reunit mai multe echipe de la instituții de învățământ superior din țară, în zilele de 14 și 15 mai. Astfel, pe locul I la proba Ștafeta (fete), pe distanța 4x100 m s-au clasat Delia Corcodel și Anastasia Fiodorova, programul Stomatologie; Anfisa Karpova - Medicină și Ionela Nicoră - Fiziokinetoterapie și reabilitare.

Pe Locul II la Ștafetă (mix 2 fete + 2 băieți), distanța 4x400m, s-au clasat Anfisa Karpova, Cleopatra Dodu, Maxim Morari, Daniel Mocanu - studenți ai Facultății de Medicină nr. 1.

La categoria individual pe podium au urcat: Daniel Mocanu, Cleopatra Dodu, Delia Corcodel, Alona Mudzhuk, Ecaterina Erturk, Dorin Chernev, Maxim Morari.

La punctajul general obținut de echipa de atletism a USMF „Nicolae Testemițanu” au contribuit și ceilalți coechipieri: Valeria Borta, Cezara Abujag, Nicoleta Dragan, Elena Botnaru, Valeria Godea, Galina Lungu, Alla Mihailova, Maria Zorilo, Sofia Țimbur, Delia Russu, Evelina Avornic, Victor Antir, Ivan Samsi, Iosif

Condratiuc, Marius Fotescu, Dmitri Vasilev, Dmitri Andreenco, Piotr Curaciov, Danil Leiciu, Ion Turea, Damian Grecu și Alexandru Munteanu. În clasamentul general al universităților, fetele s-au clasat pe locul II, cu 10.211 puncte acumulate, iar băieții – pe locul IV, cu 6.912 puncte printre 5 echipe participante.

Armwrestling – aur, argint și bronz pentru studenții USMF „Nicolae Testemițanu”

Cinci tineri ai Clubului Sportiv de Armwrestling al USMF „Nicolae Testemițanu” s-au calificat în lotul național și au reprezentat Republica

Moldova la Campionatul European de Armwrestling, care s-a desfășurat la Budapesta, Ungaria, în perioada 8-20 mai 2026.

Dintre aceștia fac parte: Vadim Arnici, Valentin Sacali, Artur Olednic, Marcel Tamașciuc, Bogdan Oală.

În cadrul Campionatului, sportivul moldovean Daniel Procopciuc, fost student al USMF „Nicolae Testemițanu” a devenit dublu campion european la categoria de greutate de 75 de kilograme.

La categoria seniori, Valentin Sacali a obținut medalia de bronz la categoria de până la 70 de kilograme, la brațul stâng. Rezultatul său a contribuit la clasarea echipei Republicii Moldova pe locul al treilea în clasamentul pe echipe la categoria de vârstă seniori. La categoriile juniori și tineret, sportivii moldoveni au câștigat cinci medalii de aur, patru de argint și opt de bronz.

Studenții USMF, pe podium la Kickboxing și Judo

Studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au obținut rezultate notabile la competiții sportive de nivel național și internațional.

Kostiantyn Yepifanov, din anul I la Facultatea de Stomatologie, a cucerit medalia de aur la competiția de kickboxing Cupa DFS – 2026, la categoria K-1 (-65 kg). Competiția s-a desfășurat în data de 4 aprilie, la București, România, și a reunit peste 550 de sportivi din mai multe țări. Victoria reprezintă rezultatul pregătirii susținute sub îndrumarea antrenorului lotului național de kickboxing, Pavel Nechitailo, și a asist. univ. Svetlana Miron, de la Catedra de educație fizică.

O altă performanță notabilă a fost înregistrată de Dmytro Andrienko, student în anul I la Facultatea de Medicină nr. 1, originar din Ucraina, care a obținut locul III la Campionatul Național Universitar la Judo, proba tatami, categoria +100 kg. Competiția a avut loc la 9 aprilie 2026, la Chișinău, reunind reprezentanți ai celor mai importante instituții de învățământ superior din Republica Moldova.

Din selecționata de judo a USMF „Nicolae Testemițanu” au mai făcut parte Cătălin Popovici (+100 kg), Nicolai Guzun (81 kg), Cătălin Bațir (60 kg), Lucian Didenco (73 kg), Nicolae Dani (90 kg) și Cristian Ciuntu (81 kg), care au reprezentat cu demnitate universitatea în cadrul competiției.

Medalii la Campionatul Național Universitar de volei pe plajă

Selecționata feminină de volei a obținut locul I la Campionatul Național Universitar de volei pe plajă, dintre cele 7 echipe participante.

Echipa Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost reprezentată de: Ana Nicolaev, medic reprezentant în anul I, Facultatea de Stomatologie, Victoria Cîrpac – studentă în anul VI, Facultatea de Medicină nr. 1.

Selecționata masculină de volei a fost reprezentată de: Dan Popescu, student în anul I, Facultatea de Stomatologie și Gleb Orășan, student în anul I, Facultatea de Medicină nr. 1.

Succesul selecționatei se datorează în mare parte și antrenorii Iulia Popova, asistent universitar la Catedra de educație fizică.

Competiția a avut loc la 25 și 26 mai 2026 în capitală.

Noi realizări la Expoziția Euroinvent - 2026

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a obținut Premiul „Performanțe în Educație și Cercetare” la Expoziția Europeană de Creativitate și Inovare „Euroinvent”-2026, desfășurată în perioada 28-30 mai 2026 în orașul Iași, România.

Alma Mater a fost reprezentată prin 31 de lucrări științifice și inovative, care s-au bucurat de o apreciere înaltă din partea juriului internațional și a instituțiilor participante, obținând 33 de distincții, ce confirmă valoarea rezultatelor științifice și inovative, elaborate în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”. În total, cercetătorii și inovatorii noștri au fost menționați cu: 27 de medalii, dintre care 14 medalii de aur, 7 medalii de argint și 6 medalii de bronz. De asemenea, lucrările Universității au fost apreciate cu 5 Diplome de Excelență, acordate de Salonul EUROINVENT, precum și cu 2 Certificate de Excelență, dintre care unul însoțit de Premiu, oferite de instituțiile participante la salon.

Un rezultat deosebit l-au înregistrat și lucrările realizate în colaborare cu IMSP Institutul de Medicină Urgentă din Republica Moldova, care au fost distinse cu o Medalie de Aur și Diplomă de Excelență, evidențiind succesul parteneriatului de cercetare dezvoltate de universitate.

De recunoaștere internațională s-a bucurat și lucrarea realizată în colaborare cu Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București și Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, România, cu tema *Phytotherapeutic Formulations for Preserving Prostate Health and*

Balancing Urinary and Salivary pH, elaborată de echipa de cercetători: Kamel Earar, Emil Ceban, Viorel Jinga, Mariana Jian, Oleg Solomon, Simona Pârnu, Andrei Victor Sandu și Mariana Lupoe. Lucrarea a obținut *Certificate of Excellence with Award*, evidențiind impactul colaborărilor internaționale în dezvoltarea cercetării biomedicale.

„Euroinvent”-2026 a reunit cercetători, inventatori și reprezentanți ai mediului academic din peste 45 de țări, cu aproximativ 690 de invenții și proiecte inovatoare expuse în 14 domenii tematice. Evenimentul a oferit un cadru modern de prezentare a rezultatelor științifice, utilizând tehnologii digitale interactive și facilitând schimbul de experiență între participanți și experți internaționali.

Instituțiile universitare și de cercetare din Republica Moldova au participat la actuala ediție a expoziției cu peste 120 de lucrări și proiecte din diverse domenii de cercetare, confirmând potențialul inovator al țării noastre.

Intervenție unică de înlăturare a unei tumori de nerv facial prin abord transcochlear

O nouă performanță medicală a fost realizată în Republica Moldova de echipa Clinicii de Otorinolaringologie a Spitalului Clinic Republican (SCR) „Timofei Moșneaga” și a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, în colaborare cu profesorul Oleg Borysenko și medicul otorinolaringolog Valerii Tesliuk din Kiev, Ucraina.

intern, unghiul pontocerebelos și porțiunea extracraniană a nervului facial de la nivelul foramenului stilomastoidian. Pacientul a fost externat în stare satisfăcătoare.

Aplicarea abordului transcochlear le-a permis medicilor să îndepărteze tumora utilizând o cale chirurgicală extrem de dificilă, prin structurile osoase din zona urechii și a bazei

Chirurgii ORL au efectuat, în premieră, o intervenție chirurgicală de excizie a unei tumori expansive pe traiectul nervului facial prin abord transcochlear – una dintre cele mai complexe tehnici din chirurgia otologică și a bazei de craniu.

Intervenția a avut loc pe 15 mai 2026 la SCR și a durat aproximativ 10 ore. Pacientul, în vârstă de 53 de ani, a fost diagnosticat cu o tumoră extensivă a nervului facial, cu evoluție rapid progresivă, care afecta multiple segmente anatomice: segmentul mastoidian, timpanic și labirintic al nervului facial, conductul auditiv

craniului, ceea ce facilitează accesul profund și controlat la formațiune, cu protejarea structurilor anatomice importante din vecinătate.

Această intervenție demonstrează capacitatea sistemului medical național de a realiza proceduri chirurgicale avansate, comparabile cu cele efectuate în centre medicale internaționale specializate, oferind pacienților acces la tratament complex modern în țara noastră și deschide noi perspective pentru tratamentul patologiilor complexe ale bazei craniului.

***

La 29 aprilie, Catedra de medicină legală a Universității în parteneriat cu Centrul de Medicină Legală a organizat un flashmob pentru a consemna ziua internațională #DenimDay – o inițiativă de susținere a victimelor violenței sexuale. La acțiune au participat cadre didactice, medici rezidenți de la specialitatea Medicină legală și studenți din anul VI de la programul Medicină.

Participanții, îmbrăcați în blugi, au transmis diverse mesaje: *Nu da vina pe haine, Hainele nu reprezintă consimțământ, Stop blamării victimei, Susținem supraviețuitorii, Împotriva violenței sexuale...*

Tema #DenimDay 2026 este *Folosește-ți vocea!* Prin acest slogan suntem încurajați să ne folosim vocea pentru a ne exprima sprijinul supraviețuitorilor agresiunilor sexuale, amplificând poveștile, experiențele și nevoia unei schimbări comunitare. Vocea este un instrument care poate crea conexiune, poate inspira schimbarea și

***

Andrei Eșanu, asistent universitar la Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie, USMF „Nicolae Testemițanu”, a participat la Seminarul internațional Open Medical Institute – „Psychiatry”, desfășurat în perioada 7-13 iunie 2026 la Schloss Arenberg, Salzburg, Austria.

În cadrul seminarului, Dr. Andrei Eșanu a fost apreciat pentru prezentarea unui caz clinic și a obținut Premiul pentru prezentare excelentă a cazului clinic. Această realizare reprezintă o dovadă clară a profesionalismului și a excelenței academice a cadrelor universitare ale USMF „Nicolae Testemițanu”, precum și o contribuție la consoli-

poate face pe cineva să se simtă valorizat, promovând dezvoltarea unei comunități bazate pe solidaritate, înțelegere reciprocă și empatie.

Reamintim că în Universitate a fost creată Unitatea Gender, care are drept scop implementarea politicilor instituționale care promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați, respectarea demnității umane și pre-

venirea hărțuirii sexuale în cadrul comunității universitare.

Romica Brâncoveanu, desemnată în calitate de Unitate Gender, a participat la un eveniment cu genericul „Mecanism de prevenire și răspuns la hărțuirea sexuală în mediul universitar: rezultate și perspective”.

darea vizibilității internaționale a Universității.

Evenimentul a fost organizat de Salzburg Stiftung der American Austrian Foundation, în cadrul inițiativei internaționale Open Medical Institute, care contribuie la dezvoltarea profesională a medicilor prin educație medicală avansată, schimb de experiență și colaborare internațională.

Seminarul a reunit medici specialiști și tineri profesioniști din 30 de țări, oferind un cadru valoros pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniul psihiatriei, abordarea cazurilor clinice complexe și promovarea bunelor practici în sănătatea mintală.

***

Facultatea de Stomatologie în parteneriat cu Asociația Studenților Stomatologi și Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova au organizat o nouă ediție a turneului caritabil de fotbal pe data de 9 aprilie 2026.

Astfel, în pragul sărbătorilor pascale, prin participare comună, studenții și cadrele didactice au reușit nu doar să organizeze un eveniment sportiv plin de energie și spirit de echipă, dar și să susțină o cauză importantă, contribuind la sprijinirea copiilor care au nevoie de ajutor.

Atmosfera de prietenie, entuziasmul participanților și dorința de a face bine au transformat ziua

Într-un moment de unitate și generozitate autentică pentru copiii din Secția de pediatrie oncologică de la Institutul Oncologic. De asemenea,

exprimăm recunoștință tuturor partenerilor și susținătorilor care au crezut în această inițiativă și au decis să contribuie la acest act de binefacere.

***

Pe data 21 martie 2026 s-a dat startul Campaniei naționale de împădurire. Studenți, medici rezidenți, cadre didactice și personal administrativ de la USMF „Nicolae Testemițanu”, alături de echipa Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, au participat la acțiunile de plantare desfășurate în satul Dereanu, raionul Călărași.

Inițiativa face parte din Programul național de împădurire „Generația Pădurii”, care își propune plantarea și reabilitarea a 145.000 de hectare de pădure până în anul 2032.

Un mediu curat înseamnă oameni sănătoși. Fiecare copac plantat astăzi contribuie la un viitor mai verde, mai sigur și mai sustenabil pentru generațiile următoare. Împreună construim schimbarea!

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Larisa GRIGORIU Inga MUSTEAȚĂ
Aurelia PAHOMEA Ruxanda TUDOREANU

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate
reflectă opinia autorilor,
care nu întotdeauna
coincide cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com.1211
Tiraj 1000 ex.